

GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETO XIII., St. 16 — CENA 10 DIN

SOBOTA, 6. FEBRUARJA 1960

Nove naloge

Letošnji družbeni plan nalaže političnim organizacijam v podjetjih, občinah in v okraju precej konkretnih nalog. Predvsem bo treba še povečati delovno storilnost. Nati bo treba še spodbuditi načine nagrajevanja. Hkrati se bo moralno še dosledneje kot prejšnje leto omejevati dodatno zaposlovanje v industriji in v nekaterih drugih gospodarskih pogodbah. Morebitno pomanjkanje ljudi v proizvodnji pa reševati z racionalizacijami in automatizacijo.

Na nekatere stvari pa bodo posebno v občinah morali še zlasti paziti. In sicer v prvi vrsti na vztrajno in dosledno odstranjevanje lokalizma in stanovske zapesti pri razdeljevanju finančnih sredstev. Že stara stvar je, da bi vsakodobno rad na svojem področju in na svojem delovnem območju kar čez noč napravil vse. Žal se dolej konkretno proti takim pojavitvam nismo dovolj dosledno bojili. Zato se nismo vedno smotreno lotevali večjih gradenj in rekonstrukcij. Velike investicije pa je mogoče uresničiti le s skupnimi močmi, ne pa tako, da si vsak zase gradi »spomenike«.

Prav zategadelj kaže morda posebej popularizirati pobudo za modernizacijo telefonskega omrežja na Gorenjskem. Ob sodelovanju Okrajnega ljudskega odbora, občinskih ljudskih odoborov, gospodarskih organizacij in PTT iz Ljubljane, bodo nameč že v letošnjem letu investirali za ureditev telefonskega prometa na Gorenjskem preko 350 milijonov dinarjev. — S tem denarjem bodo predvsem položili nove kable in okreplili zveze med gorenjskimi kraji in z Ljubljano ter lokalna telefonska omrežja. Zgradili bodo tudi novo avtomatsko telefonsko centralo v Radovljici.

Takih skupnih akcij naj bi bilo v prihodnje še več!

Tudi na področju stanovanjske gradnje čakajo ljudske odbore in politične organizacije v občinah neodložljive naloge. — Ker so v pretekli sezoni povsod gradili precej stanovanj, so močno izčrpali družbenia sredstva za stanovanjsko gradnjo. Zaradi spremenjenih pogojev finanisanja stanovanjske gradnje bo skladov za gradnjo stanovaj letos manj kot prejšnja leta. Zato bodo ljudski odbori morali dobiti za gradnjo stanovanj tudi denar od prebivalcev. Došlo so o tem skoraj v vseh občinah premalo razmišljali, čeprav je med posamezniki precej veliko zanimanje za nov način stanovanjske gradnje.

Ce občinski ljudski odbori želijo zgraditi letos prav toliko stanovanj kot lani, bodo morali pač najti nove oblike gradnje. Na Jesenicah so v okviru Zavoda za stanovanjsko gradnjo že ustavili poseben referat za zadružno gradnjo. V Kranju sta ustavnovljeni dve stanovanjski zadrugi. Verjetno so tudi druge napravili prve korake v tej smeri. — Toda dalo bi se še pobititi, tako da bi organizacijske oblike lahko sledile zanimanju prebivalstva za gradnjo stanovanj. Povsod, predvsem v industrijskih središčih, manjka stanovanj in je zato veliko ljudi, ki so pripravljeni prispevati svoj delež, samo da pridejo do stanovanja.

Ker gre za nove organizacijske oblike pri zbirjanju sredstev za gradnjo stanovanj, ne bi bilo dovolj na posebnem sestanku izmenjati izkušnje, ki jih posamezne občine že imajo.

— ik

Posvetovanje o letošnjem družbenem načrtu

Še večji vzpon kot lani

Skupne investicije večje za 37,7 odstotka - Obseg proizvodnje bo porastel za 10,5, osebni dohodki pa za 19 odstotkov

Na posvetovanju pri Okrajnem komiteetu Zveze komunistov Kranj, ki je bilo v sredo, 3. februarja, so govorili o treh pomembnih vprašanjih, ki zadevajo naše gospodarske organizacije: o značilnostih letošnjega družbenega načrta v našem okraju, o odnosih v kolektivih in o nagrajevanju. Posvetovanja so se udeležili direktorji, predsedniki sindikalnih organizacij, sekretarji organizacij ZK v podjetjih in predstavniki političnih organizacij v občinah.

Predsednik Okrajnega odbora SZDL Jakob Žem je govoril o odnosih in v glavnem ugotovil, da neradostna poveranost med samoupravnimi organi in kolektivi v nekaterih primerih predstavlja resno oviro smrtnemu napredku. Pri tem gre zlasti za slabo obveščanje kolektiva o delu in sklepih samoupravnih organov in o drugih pomembnih vprašanjih.

Predsednik OLO Sveto Kobal je obrazložil predlog družbenega načrta, predsednik Okrajnega sindikalnega sveta Andrej Verbič je govoril o nagrajevanju. Njegova osnovna ugotovitev je bila, da morajo gospodarske organizacije stalno izpolnjevati sistem nagrajevanja.

Največ diskutantov je za tem govorilo o nekaterih vprašanjih družbenega načrta. Le-ta namreč predvideva letos še večji porast proizvodnje, kar bo vplivalo tudi na izboljšanje življenske ravni. Naj zadostuje v kratkem samo nekaj podatkov:

Industrijska proizvodnja znaša 75 odstotkov celotne letošnje proizvodnje. Industrijska podjetja so v primerjavi z lanskim letom predlagala povečanje vrednosti proizvodnje za 8 odstotkov, porast številke delavcev za 4,7 odstotka in investicijskih naložb za dve milijardi 120 milijonov dinarjev. Kot je bilo na posvetovanju rečeno, so za povečanje proizvodnje še večje možnosti, tako da bi letos dosegli porast celotne proizvodnje za 10,5 odstotka. Seveda ne bi smeli povišati števila zaposlenih za več kot 2,4 odstotka.

Vrednost negospodarskih investicij, ki je že lani presegla pričakovano višino, se bo letos znova dvignila za dobre pol milijarde dinarjev in doseglj 3739 milijonov

dinarjev. Skupne investicije pa bi uvažanja avtomatizacije. To je življenska potreba na stopnji gospodarskega razvoja pri nas. Zato tem vprašanjem politični in tehnični kader in pojaznilipraktične koristi in nujnost takšnega razvoja.

K. M.

V razpravi so navzoči poudarjali zlasti težavo pri omejevanju delovne sile in nekaterih drugih problemov. Direktor jeseniške Železarne inž. Matevž Hafner je govoril o problemu premika proizvodnje v kvalitetu in o potrebi strojev oziroma mehanizacije za povečanje produktivnosti. Direktor Iskre Silvo Hrast je podprt predlog, da bi delavce iz posameznih manj donosnih in zastarelih obratov premesčali v tiste dejavnosti, kjer bi lahko ustvarjali večji dohodek. — Predsednik OLO Vinko Hafner pa je opozoril na pomembnost nadaljnega vlaganja investicij za družbeni standard. Enako velja tudi za sredstva, ki naj jih prispevajo ljudski odbori in gospodarske organizacije za razvoj kmetijstva.

Sekretar Okrajnega komiteja ZKS Janko Rudolf pa je v zaključenem govoru poudaril zlasti nujnost

»Na zasedanju skupštine Zvezne zavod za socialno zavarovanje v Beogradu dela 6 specjalnih komisij, ki pripravljajo reorganizacijo socialnega zavarovanja. Ker bo ta problem nedvomno zanimal tudi vse naše bralce in ker stroški za socialno zavarovanje naraščajo iz leta v leto, smo naprosili direktorja Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj tovarisi Ivo Majdiča, naj nam pove nekaj več o reorganizaciji, ki se pripravlja in o vročih, ki so pripeljali do tega.«

»Na zasedanju skupštine Zvezne zavod za socialno zavarovanje v Beogradu,« je začel pričevati tovaris Majdič, »smo

»Coctail ljubezni!«
»Coctail pomlad!«

Tako ponekod v svetu marčajo razne sadne sokove in njih mesnice. Podobne pičice se vse bolj uveljavljajo tudi pri nas.

Kaže, da je naš fotoreporter goste, ki jih vidite na sliki, uveljal na film v nekem inozemskem baru. Toda ne! Na sliki so le gostinci, ki so imeli te dni na Bledu »mikserski tečaj«.

Direktor OZSZ Ivo Majdič o reorganizaciji socialnega zavarovanja

Vključiti komune v sistem finansiranja

Zvezeli smo, da pri Zveznem zavodu za socialno zavarovanje v Beogradu dela 6 specjalnih komisij, ki pripravljajo reorganizacijo socialnega zavarovanja. Ker bo ta problem nedvomno zanimal tudi vse naše bralce in ker stroški za socialno zavarovanje naraščajo iz leta v leto, smo naprosili direktorja Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Kranj tovarisi Ivo Majdiča, naj nam pove nekaj več o reorganizaciji, ki se pripravlja in o vročih, ki so pripeljali do tega.

sicer slišali predlog o reorganizaciji službe socialnega zavarovanja in sistema finansiranja te službe, ki je predvideval, da bi zavarovanje

zavarovalci prispevati del stroškov za zdravila in usluge, razen tega pa tudi nekatere zožitve pravic zavarovalcev (da bi n. pr. odpadlo klimatsko zdravljence itd.). Vendar skupština tega predloga ni sprejela. Pač pa smo tam ugotovili, da stroški zdravstvenega zavarovanja iz leta v leto naraščajo, da pa zavarovalci klub tem povišanim stroškom niso deležni tudi sorazmerno boljši zdravstvene oskrbe, oziroma da vzporedno z izboljševanjem zdravstvene službe in s porastom števila zdravnikov raste tudi število bolnikov. Zato je bilo treba pričeti razmišljati, kako ta proces zavreti. Šest komisij je bilo v ta namen ustanovljenih pri Zveznem zavodu v Beogradu, vendar je zdaj še težko, če že ne nemogoče, reči, kako in kaj bo po reorganizaciji.

Klub temu je lahko rečemo, da je osnovna ugotovitev, da dames ni več potrebno, da sta socialno zavarovanje in zdravstvena služba ločeni. Zdravstvena služba je samostojna in organizirana v sklopu občin, plačnik vseh storitev pa je socialno zavarovanje, ki je centralizirano, je izven komun. Prav zavoljo tega bi bilo z reorganizacijo treba najti tak sistem, da bi bile za finansiranje neposredno odgovorne in zainteresirane predvsem komune, pa tudi gospodarske organizacije.

Zdaj namreč komune ne zanima, ali so stroški višji ali nižji, medtem ko gospodarskim organizacijam napravimo posebno stopnjo prispevka, če so naši izdatki večji kot dohodki, kar pa jih tudi ne obremenjuje preveč, ker se ta denar obračuna med materialne stroške.

Druga možnost, da bi nameč zavarovalci prispevali svoj delež za zdravila in morda tudi za storitve, pa je bolj komplikirana. Tu velja predvsem poudariti, da smo doslej pri zdravstveni službi sami vse premalo naredili za to, da bi zavoljili štediti. Sicer je nekaj odstotkov takih zavarovalcev, ki od zdravnika izsiljujejo zdravila, jih doma po nepotrebni kopijo in s tem znotoljivo stroške zdravljenja, ki gredo na račun socialnega zavarovanja, vendar menim, da je precej takih, katerih ne delajo, pač pa vzamejo zdravila, ki jim jih zdravnik predpiše. Vsekakor bomo morali razmišljati o tem, kako stimulirati zavarovalcev, da se stroški socialnega zavarovanja, ki naraščajo iz leta v leto, znižajo.

Vendar menim, da je bolj pereč problem ta, da nekateri zdravniki predvsem zaradi svojih materialnih koristi s pogostimi obiski bolnikov na domu le-te izsiljujejo, ker so zainteresirani, da imajo čimveč obiskov in čimveč strank.

Vprašanje je sedaj, kako stimulirati na eni strani zavarovalce in na drugi zdravnike, da bi izboljšali zdravstveno stanje ljudi in čimveč zmanjšali stalež obolenih. V tem je rešitev — in pa v neposredni vključitvi komun v sistem finansiranja socialnega zavarovanja.

I. c.

Uspešno delo poravnalnega sveta

Kranj, 7. februarja

Poravnalni svet Stanovanjske skupnosti Huje v Kranju je imel včeraj svoj poslovni dan. Od 16. do 20. ure, kolikor so trajale poravnave, se je pred Svetom vrstilo 5 strank, oziroma spornih vprašanj. Važna je ugotovitev, da so se poklicani odzvali vabilu tega družbenega organa. Še pomembnejši uspeh pa je, da je poravnalni svet v vseh petih primerih dosegel poravnavo oziroma odstopanje od tožbe na sodišču. Večina tožiteljev in obtožencev je povabljena pred poravnalni svet znotoljivo predvsem mesec dni, da bi tako spremljali uspeh poravnave.

I. c.

Občni zbor sindikalne podružnice zdravstvenih delavcev v Tržiču

V ponedeljek 1. februarja je bil v Tržiču občni zbor sindikalne podružnice zdravstvenih delavcev, ki so se ga udeležili vsi članji. Delo sindikalne podružnice v preteklem letu ni bilo posebno plodno, novo izvoljeni odbor pa jamči, da bo letos tudi ta podružnica dobro delata.

Počitnic je konec in spet so se odprla šolska vrata. Muhasta zima je najmlajše precej priklajšala za zimsko veselje, zato so prosti čas izkoristili na različne načine. Pionirja, ki žagata hlode, smo srečali na Senturški gori. Slika kaže, da so precej visoko v hribih nad Cerkljami vsi nadvse marljivi, od najmlajših do najstarejših. Prav zato jih bo dames zvečer ob 20. uri obiskal kolektiv naše redakcije in predstavljal na Senturški gori novinarski večer.

-t

Naš razgovor

Skušam pozabiti

Se še spominjate, bralci, da ste v našem listu pred dvema letoma brali o Pavlinovi mami z Orehka pri Kranju? Se spominjate zgodbe, kako je v nemškem koncentracijskem taborišču rešila širiletnega židovskega otroka, ga skrivala in negovala, ga pripeljala po osvoboditvi v Kranj, in kako so ga pred leti svojci odpeljali nazaj v Nemčijo. Njen Peter in sorodniki se ji več ne oglašajo, ne rečejo hvala za vse prestane žrtve. To menda zato, ker je Pavlinova komunistka.

V torek, 2. februarja, ko smo jo obiskali, ko je proslavljala svoj 65. rojstni dan. Seveda tisto in skromno, doma ob štedilniku.

»Ste dobili kakšno sporočilo o vašem Petru? smo jo vprašali, potem ko smo ji čestitali.

»Ničesar! Še zmeraj je tako, kot sem povedala pred časom, ko ste o tem pisali v časopisu. Ničče se ne oglaša. Peter je menda že v Ameriki, tako sem slišala. Ne vem, koliko resnice je v tem.«

»Se ga še spominjate? Vam je še dolgčas po otroku, ki ste ga vzgojili?«

»Ne. Pravzaprav skušam to pozabiti. Skušam čimmanj misliti na to.«

Potem je Ana pravila o temskem delu, o organizaciji Rdečega križa in o drugih težavah na terenu, za kar se še

vredno zanima in ima tudi številna priznanja in pohvale.

K. M.

KONFERENCA ZK
V BLEJSKI OBČINI

V dneh 1. in 2. februarja so bile v blejski občini letne konference osnovnih organizacij Zveze komunštov. Ob tej priložnosti so sekretarji poročali o dosedanjem delu o splošnem družbenem in političnem življenju in delu v posameznih krajih, o vprašanjih šolstva in prosvetne, o delu samoupravnih organov, o izobraževanju, o malogah krajevnih odborov SZDL, o mladinskih aktivih ter raznih drugih problemih. Ideološko-politični študij je doslej potekal dokaj uspešno: po vseh osnovnih organizacijah so se decembra in januarju zvrstila po tri predavanja. Sekretariat Občinskega komiteja pa skupaj z ideološko komisijo že pripravlja nadaljnji program ideološko-političnega dela osnovnih organizacij. -jb

DELO ZVEZE BORCEV
IZ PREDOSLJ

Organizacija Zveze borcev iz Predoselj se je že močno okreplila in danes šteje že 45 članov. Že sedaj se pripravljajo na proslavo Dneva žena 8. marca. V prosvetnem domu bodo nastopili z akademijo, na kateri bodo uprizorili tudi Klopičevno drama MATI. -an

Organizacija Zveze borcev iz Predoselj bo še bolj kot doslej nudila šolski mladini politično vzgojo. Pripravili bodo predavanja iz narodnoosvobodilne borbe, govorili o pomenu revolucije in o vlogi Osvobodilne fronte kot pomembnem činitelju v minuli revoluciji. Ostrom padilih borcev bodo pomagali pri izbiri poklica in njihovi zaposlitvi. -an

PROSTORA
NE MOREJO NAJTI

Za obrat družbenih prehran v Kamniku ne morejo najti prostora. Nekateri predlagajo, naj bi bil v sedanji gostilni Malograjski dvor ali »Pri Marjanci«, drugi pa menijo, naj bi prostore bivše gostilne »Pri Petru«, kjer so sedaj zasebna stanovanja, spet usposobili za menzo. -an

SEMINAR ZA ČLANE
DELAVSKEGA SVETA

Delavska univerza na Jesenicah pripravlja redna tedenska predavanja splošnega značaja na Jesenicah in večjih krajih jesenjske občine. Organizirala je administrativno šolo ter jezikovno in strokovne tečaje. Sedaj pa se je odločilo še za uvedbo seminarjev za člane delavskih svetov. V načrtu ima štiri take seminarje za člane obratnih delavskih svetov Zelezarske Jesenice. Prvi seminar se je pričel v torek, 2. februarja, in ga

obiskuje 25 članov. Predavatelji seznanjajo člane delavskih svetov z zakoni in uredbami, z družbenim načrtom tovarne, z reorganizacijo tovarne v smislu novih ekonomskih enot, z magajevanjem po enoti proizvoda, z zgodovino delavskega samoupravljanja itd. U.

MESTNA VRTNARJAVA
IN CVETLIČARNA
V ŠKOFOJI LOKI

Komunalno podjetje v Škofiji Loki skrbi za uspešno delovanje tamоšnje vrtnarje in cvetličarje. V poletnem času preskrbuje vrtnarja z zelenjavno trgovsko podjetje. »Lubnik« in menze in loški občini. Prav tako skrbi za okrasitev samega mesta in parkov z okrašnim grmičevjem itd. V cvetličarni gojijo preko 3000 raznih lončnic, spomladni pa razpolagajo z najrazličnejšimi sadikami.

Z dodelitvijo novega zemljišča se bo podjetje še povečalo in razširilo svojo dejavnost.

SAMO SE NEKAJ
JIMA JE MANJKALO
DO STO LET

Prebivalci Bohinjske Bele in Kupljenika so se te dni za vedno poslovili od dveh najstarejših vaščanov, od Primoža Mužana in od Cuckovega očeta s Kupljenika. Prvi je umrl v 96., drugi pa v 95. letu starosti.

Primož Mužan je bil še dokaj trden in zdrav, saj je skoraj vsak dan prihajjal kilometer in pol dalce po mleku in v trgovino. Iz neznanih vzrokov si je sam vzel življenje, tako da se je obesil na kozolec nedaleč od domače hiše. Cuckovega očeta pa je bolezni z več mesecem priklenila na posteljo in je umrl naravne smrti. -jb

KO PRVIČ POSIJE SONCE

Kupljenik je prijazno naselje nad Bohinjsko Belo ali na skrajnem severozahodnem robu Jelevice, sestavljen je pravzaprav iz dveh manjših naselkov, ki ležita na prijazni planoti tesno pod grebenom Babjega zoba. Zaradi takšne lege prebivalci tega kraja v poznojesenskem času dalj časa pogrešajo sonce in njegovo toploto. Kolikšna je želja po toplem soncu, kadar ga več mesecev ne občutijo in kakšno je veselje, ko spet posije, nam priča ljudski običaj v tem kraju. Prvi dan ko sonce izza grebena Babjega zoba pokuka samo za kratek čas, ovrejo domače krofe in ocvrtje položijo v skledi na mizo, da ga obsijejo sončni žarki. K prvi hiši v Kupljeniku, k Oblakovim (hiša stoji najnižje na planoti), je letos posijalo sonce natanko 21. januarja v četrtek dopoldne. Gospodar Anton, ki se je tisti dan mudil po važnem opravilu v Bohinjski Belli, je povedal, da ga doma že takoj ocvrti krofi. Navadno pa so tak dan najraje vsi zbrani doma. Letos je bila 21. januarja k sreči v tem delu Gorenjskev dan prav lepo sončno vreme.

V oblačnem vremenu domačini žal te spremembe ne morejo epazovati. Vendar pa se ocvrti krofi kljub temu pojavi na mizi. Ostale hiše na Kupljeniku pa obsije sonce prvikrat nekoliko kasneje. -jb

PRAUDI DASUETI

B. A. Kranj

Vprašanje: Živite v konkubinatu. Ali ste upravičeni do nadomestila za stanovanje ali ne.

Odgovor: Konkubinat pri nas ni dovoljen. In če gre za podnajemniški odnos, ste upravičeni do nadomestila v skladu z uredbo o izplačevanju nadomestil za povisano stanarino (Ur. list FLRJ, št. 48/59).

K. F. Jesenice

Vprašanje: Gospodarska organizacija, v kateri ste zaposleni, vam ni dovolila, da bi v letu 1959 izkoristili redni letni dopust. Zanima vas, ali ste upravičeni istega zahtevati v letu 1960.

Odgovor: V skladu z 32. členom Zakona o delovnih razmerjih (Ur. list FLRJ, št. 53/57) mogoče prenesti iz enega v drugo koledarsko leto, razen v primernih, ki jih določa zakon. Kolikor niste mogli izkoristiti rednega letnega dopusta v letu 1959, vam mora gospodarska organizacija omogočiti, da istega izkoristite v letošnjem letu.

K. P. Jesenice

Vprašanje: Na stanovanje imate stranko, ki vam dela škodo; tako n. pr. v kuhinji ne odpira okna in s tem povzroča vlogo. Poleg tega pa vam povzroča še druge nevščenosti.

Odgovor: Po 88. členom Zakona o stanovanjskih razmerjih (Ur. list FLRJ, št. 16/59) sme lastnik družinske stanovanjske hiše odpovedati pogodbo stanovanjske pravice, če isti ali član njegovega goščinjstva uporablja stanovanje na tak način, da povzroči škodo skupnim prostorom ali stanovanju.

B. P. Škofja Loka

Vprašanje: V decembru 1959 ste vložili prošnjo za priznanje pokojnine. Zanima vas, kdaj daješ se vam prizna pokojnino.

Odgovor: Po 139. členu Zakona o pokojninskem zavarovanju (Ur. list FLRJ, št. 51/57) gre pokojnina zavarovani osebi od tistega dne, ko pride do pravice do nje. Če vloži zahtevo, s katero uveljavlja to pravico napozneje v šestih mesecih od dneva, izpolnil pogoje za pravico do pokojnine.

K. T. Kranj

Vprašanje: V novo stanovanje ste se vselili z dovoljenjem gospodarske organizacije. Zanima vas, ali je potrebno, da skleneš sedaj še stanovanjsko pogodbo.

Odgovor: V skladu s 127. členom Zakona o stanovanjskih razmerjih (Ur. list FLRJ, št. 16/59) sklene stanovanjsko pogodbo nosilec stanovanjske pravice in hišni svet kot predstavnik stanovanjske hiše.

V. J. Škofja Loka

Vprašanje: Ste brez premoženja in imate zelo nizke dohode. Zanima vas, ali ste upravičeni do oprostitive stroškov pred sodiščem v civilni pravdi.

Odgovor: Po 161. členu Zakona o pravdinem postopku (Ur. list FLRJ, št. 4/57) sodišče za gospodarske organizacije, ki so jih dobili z omenjeno združitvijo v januarju, je še 65 šolskih otrok.

V Kranju sta dva vrta, in sicer vrtec Tuga Vidmarja in vrtec Tatjane Odrove. Prvi ima zmogljivost 88, a so zaradi velikega povpraševanja sprejeli 110 otrok, vrtec Tatjane Odrove pa se je združil s prejšnjim Domom šolske mladine. Zmogljivost je 70, vzgoje in pouka pa je deležno 97 otrok. V prostorih, ki so jih dobili z omenjeno združitvijo v januarju, je še 65 šolskih otrok.

V. P. Kranj

Vprašanje: Stari ste 17 let in vas zanima, ali lahko delate po-

Več posluha
dijaškim domovom in njihovi problematiki

V Kranju je bil ob koncu prejšnjega meseca dvodnevni seminar za vzgojitelje in upravnike diaških domov kranjskega okraja. Na seminarju, ki ga je obiskovalo 23 udeležencev, so pedagogi razpravljali o nekaterih perečih problemih, ki se pojavljajo v diaških in podobnih domovih.

Ugotovili so, da so sedanjci domov v več primerih začetrali in neprimerni. V Kranju n. pr. so gojenici nameščeni v lesensih barakah, drugod so domovi zopet prenatrpani in podobno. Neprimerni prostori, pomanjkanje učilnic in spalnic, kot tudi dnevnih prosto-

rov, vsekakor ovira vzgojno delo pedagogov. Drugi problem, ki se pojavi v zvezi s tem, je problem vzgojiteljev; teh namreč primanjkuje in niso redki primeri, kjer dom razen upravnika sploh nima vzgojitelja. Vzgojiteljsko delo, ki nikakor nilahko, bi moral biti bolje stimulirano in bi ga bilo treba vskladiti z delom osnovnošolskega učitelja.

Tečajniki so poslušali tudi več zanimivih predavanj o filmski, tehnični in glasbeni vzgoji. Na vprašanja iz pedagoške problematike je odgovarjal znani pedagog profesor Franc Pediček.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, vse dober čas.

Pravzaprav je bil ob koncu seminarja, ki je trajal dve ur, v

Za boljšo oskrbo S KMETIJSKIM PRIDELKI

Lanskoletna akcija za združevanje sredstev gospodarskih organizacij za gradnjo stanovanj in drugih komunalnih objektov, ki je znana pod imenom »dve tretjini, je imela predvsem namen izboljšati živiljenjski standard delovnih ljudi. Na prvem mestu je bila široko zasnovana akcija za gradnjo stanovanj, ki so pri nas še vedno eden izmed najbolj perečih problemov.

Družbeni standard pa ne obsega samo stanovanja, nove šole, ceste, servise, športne objekte itd., pač pa tudi izboljšanje oskrbe s prehranbenimi artikli, skrb za spremembu strukture potrošnje hrane itd. Zato je akcija za združevanje sredstev gospodarskih organizacij za izboljšanje živiljenjskega standarda delovnih ljudi v letosnjem letu zajela še druge oblike. Hkrati z gradnjo stanovanj je združena sredstva treba usmeriti v izboljšanje oskrbe prebivalstva s kmetijskimi prehranbenimi pridelki in v povečanje vloge družbenih kmetijskih gospodarskih organizacij pri boljši oskrbi delovnih ljudi. Solidne založenosti trga s kmetijskimi pridelki zahtevajo predvsem naraščajoči dohodek prebivalstva in s tem v zvezi vse višji živiljenjski standard. Izboljšanje razmer v preskrbi pa najnovejša prečinja investicijska sredstva (za rekonstrukcijo mlekarne, ureditev farm za piščance - po hance, izboljšanje preskrbe z mesom z gradnjo pitališč, usposabljanje socialističnih kmetijskih posestev za blagovno proizvodnjo itd.), zato bodo morala v letosnjih akcijah združevanja sredstev gospodarskih organizacij za ureditev razmer na trgu sedelovati tudi podjetja, vsi delovni kolektivi, saj bo to koristilo predvsem njim samim.

O tem so precej govorili na zadnjem posvetovanju pri Okrajnem komiteju ZKS Kranj z direktorji podjetij in predstavniki političnih organizacij v gospodarskih organizacijah in občinah.

Oglejmo si samo oskrbo z mlekom, ki je že nekaj let eden

osnovnih problemov oskrbe pri nas. Kranjska mlekarna s sedanjimi, že precej zastarelimi kapacetami ne more kriti vseh potreb. Zato je nujno potrebna temeljita rekonstrukcija, predvsem še zato, ker bo mlekarna v nekaj letih oskrbovala z mlekom vso Gorenjsko, tudi jeseniški kot. Za rekonstrukcijo pa so potrebna sredstva — manjka še okoli 60 do 70 milijonov dinarjev — in pri tej akciji bodo moralz zdrževanjem prostih sredstev prisotki na pomoč predvsem podjetja kranjske občine.

Po predvideni rekonstrukciji se bodo kapacitete mlekarni toliko povečale, da bo le-ta sposobna oskrbovali z mlekom vso Gorenjsko, še več, predvidevajo celo osteklenjenje mleka, ki ga bodo dostavljali na dom.

Tak problem, kot je v Kranju, kjer gre za izboljšanje živiljenjskih razmer prebivalstva nasprotno, pa je tudi v vseh drugih večjih središčih na Gorenjskem. Na Jesenicah je na primer vprašanje preskrbe prebivalstva s kmetijskimi prehranbenimi artikli že več let sila pereče. Tu bi bilo treba predvsem zainteresirati kolektiv Zelezarne, da s prostimi sredstvi, namenjenimi za družbeni standard, podpre izgradnjo in ureditev kmetijskih posestev na nihovem teritoriju ali v njihovi bližini (Polje, Bled), kjer bi s tem lahko znatno povečali proizvodnjo tistih artiklov, ki so jih najbolj potreben, in na ta način neposredno vplivali na izboljšanje živiljenjskega standarda.

S strani občin, okrajev in republike so letos predvidena velika sredstva za ureditev kmetijskih posestev in najrazličnejših ekonomij pri zadrugah. Toda če hočemo ta proces pospešiti, da bomo kar najhitreje prisl do začelenih rezultatov — do urejenega in dobro založenega trga s kmetijskimi pridelki, je treba zainteresirati tudi delovne kolektive v podjetjih, da z združevanjem prostih sredstev, namenjenih za družbeni standard, prispevajo svoj delež. — t-

Na tem so precej govorili na zadnjem posvetovanju pri Okrajnem komiteju ZKS Kranj z direktorji podjetij in predstavniki političnih organizacij v gospodarskih organizacijah in občinah.

Oglejmo si samo oskrbo z mlekom, ki je že nekaj let eden

GOSTINCI V PRIPRAVAH NA NOVO SEZONO 166 udeležencev na raznih tečajih Premalo naraščaja v gostinskih strokah

Lani je bila vrsta različnih tečajev za gostinske delavce, ki se jih je udeležilo več kot 200 oseb. Tudi letosnjšo »mrtvo sezono« gostinska podjetja spremno koristijo za vzgojo kadra.

Tako je bilo samo v tej sezoni že 166 gostinskih delavcev na različnih tečajih. Tečaj za kvalifikacije v gostinski stroki v Bohinju, na Bledu in v Kranjski gori je obiskovalo 107 oseb. Gostinska podjetja upravičeno pričakujejo določen uspeh pri izboljšanju poslovanja sprito tečaja za visokokvalificirane delavce, ki je bil na Bledu, in tečaja za vodilno osebje v Bohinju, na katerem je bilo 29 udeležencev. Sedaj so v teku tečaji za izpopolnjevanje kuhanj in sicer v Škofji Loki in v Kranju. Na Bledu pa pripravlja tečaj

»mikserje«, oziroma tečaj za izdelavo kokteilov.

Hkrati pa gostinska zbornica pripravlja možnost za vzgojo poslovodskoga in vodstvenega kadra v gostinski stroki. Med drugim je njen predlog, da bi ustavili dvoletno vodstveno šolo, ki bi poslovalo samo 6 mesecov v zimski sezoni, ko si kandidati lažje utrgajo potreben čas.

Sprito take pestre dejavnosti za usposabljanje gostinskega kadra pa se vsiljuje vprašanje uspeha in obstoja vajenske šole gostinske stroke, ki je na Bledu. Soli predvsem primanjkujejo prostori. Obstaja predlog, da bi za to odstopili potrebine prostote v hotelu Krim, zlasti še, ker šola posluje v zimski sezoni, ko hotel ni zaseden. Drugo vprašanje je te šole je udeležba. Malo je

Kuharski tečaj za gostince tudi v menzi Iskre v Kranju

S kuharskega gostinskega tečaja v Škofji Loki

mladine, ki se odloči za to strogi krajih. Kljub temu jih je ko. Zlasti to velja za Gorenjsko, malo. Letos naj bi jo obiskovalo čeprav je tu gostinstvo in tu 60 vajencev, a trenutno jih ima rizem močna gospodarska dejavnost. Zato iščemo vajence po dru-

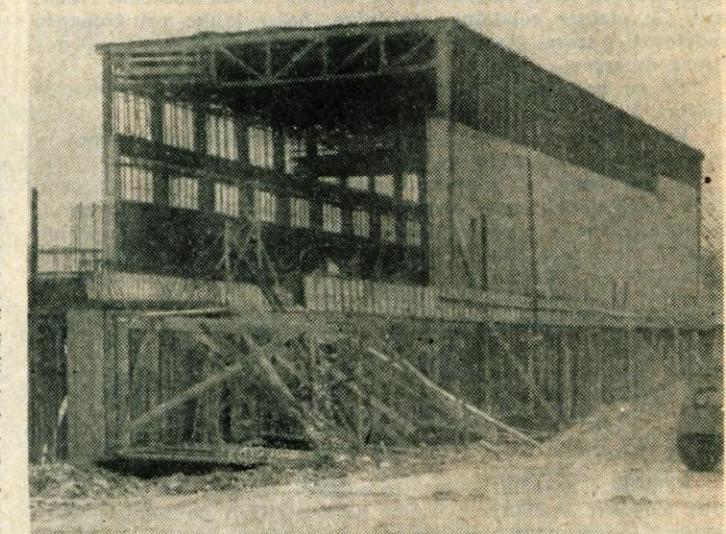
-l. e.

Problem družbene prehrane v Škofji Loki

Delavska menza v Škofji Loki v zastareli in premajhni kuhinji ni električnih strojev in ostalih sodobnih kuhinjskih pripomočkov. V Škofji Loki bi bilo torej nujno osnovati nov obrat družbene prehrane, ki bo zadostil potrebam prebivalcev. Občinski ljudski odbor letos odobril načrt za gradnjo nove menze, ki bo nudila vsa- kodnevno hrano 500 abonentom. V tovarnah Motor in Šešir so delavci brez menze, lepo pa imajo v tem pogledu urejeno v tovarnah Jelovica in Predilnica. V. R.

Velikan na Količevem raste

Na Količevem pri Domžalah gra- dijo 113 m dolg in 12 m širok to- varniški objekt za novi kartonski stroj. Doslej so dogradili polovico objekta in ga že osteklili, druga polovica pa je v gradnji. Stroji že prihajajo iz Escherwitzia iz Avstrije. Stroški za gradnjo in stroje- cijo na eno milijardo in 300 milijonov dinarjev. Upajo, da bodo že avgusta začeli s poskusnim obratovanjem. Stroj bo izdeloval boljše vrste kartona in bo pred- vsem oskrboval našo industrijo embalaže. Že sedaj bi bilo treba misli na zbiranje starega papirja za predelavo, ker ga bo tovarna v Količevem potrebovala ogromne količine. Računajo, da po svetu 30 do 40 odstotkov starega papirja je zberejo za predelavo, pri nas pa najbrž niti 15 % ne. Siroko zasno- vana propaganda bi ta odstotek lahko znatno dvignila.

Objekt na Količevem med gradnjo

DOPISNICA

15 dn

UPRAVA

„GLAS GORENJSKE“

KRANJ

p. p. 69

Preveč zemlje - ali res?

Ne le na Gorenjskem, pač pa po vsej Sloveniji se že nekaj let pojavlja sicer nekoliko zapleten družbeni problem, o katerem gospodarstveniki, predvsem oni s področja kmetijstva, veliko razpravljajo, ker jim povzroča precej težav, ki pa ga morda lahko očenimo kot začetek novega obdobja v razvoju našega kmetijstva na poti k socialistični blagovni proizvodnji. Gre namreč za številne ponudbe kmetov, ki bi radi dali svojo zemljo v najem raznimi kmetijskim organizacijam ali jo prodali, včasih po zelo nizki ceni. Takih ponudb privatnega sektorja je v Sloveniji po oceni za okoli 5000 hektarov. Vendar niti posestva niti zadruge še niso ne kaževo in ne organizacijsko pripravljene za sprejem večjih površin zemlje.

To je problem številka 1, ki bi ga bilo treba v prvi vrsti rešiti, predvsem še zato, ker veliko razmišljamo in govorimo o oblikah in možnostih za organiziranje novih družbenih obratov, predvsem ekonomij kmetijskih zadrag, ki bi zajele vso zemljo splošnega ljudskega premoženja, kot tudi kmečko zemljo, in na nej organizirale sodobno proizvodnjo. Žal o tem da sedaj v glavnem šele govorimo! Treba bo najti možnost, kakršnokoli že, da se vsa ta zemlja odkupi in združi ter priključi morda kmetijskemu posestvu, ki se v zadnjem letu svoje površine že prej arondira, ali pa se v okviru posamezne kmetijske zadruge na teh površinah uredi zatemetek bodoče zadružne ekonomije, kjer bi z vsemi sodobnimi agrotehničnimi sredstvi lahko prilegli z moderno kmetijsko proizvodnjo,

zajeli vso zemljo splošnega ljudskega premoženja, kot tudi kmečko zemljo, in na nej organizirale sodobno kmetijsko proizvodnjo. Gre namreč za povečanje proizvodnje, za izboljšanje preskrbe našega industrijskega prebivalstva na zadruženih obratih ali pa kje druge v proizvodnji, kjer jim družba in ne nazadnje tudi za bitrešo socializacijo in modernizacijo gospodarskega kmetijstva!

Pozlemo najprej republiške podatke. Poročilo za VI. redni občni zbor Glavne zadružne zveze ugo-

tavlja, da so kmetijske zadruge v preteklih letih kaj slabo izkorisčale možnosti za zakup ali načrt kmetijskih zemljišč. Po nepopolnih podatkih je v letu 1957 le 12 zadruž od kupilo 175 ha zemljišč, v naslednjem letu pa 7 zadruž le 45 ha. Cena zemljišč se je gibala od 30.000 do 300.000 dinarjev za hektar. V celjskem okraju je cena znašala 40.000 do 180 tisoč dinarjev, v koprskem okraju 30.000 do 60.000 dinarjev, v mirenskem od 200.000 do 300.000 dinarjev, v novomeškem pa od 80.000 do 130.000 dinarjev za hektar. Cene zemljišč v kranjskem okraju poročilo sploh ne omenja, ker jo zadruge verjetno sploh niso odkupile. Poročilo nadalje ugotavlja, da bodo zadruge več zemljišč odkupile, predvsem pa vzele v zakup, letos. Ponudba zemljišč se je lani nadaljevala in se je na jesen še povečala. Vendar ni povsod opaziti enakomernih teženj. Zato je tudi zakupnina različna; odvisna je zlasti od položaja in kakovosti zemljišč.

V kranjskem okraju je razen zemljišč kmetijskih posestev v družbeni lasti še 2760 hektarov zemlje. Od tega obdelujejo kmetijske zadruže le 838 ha, 1922 ha pa jo imajo v najem delavci in kmetje. Občinski ljudski odbori si bodo moralni čimprej oskrbeti pregled teh površin, saj niso redki primeri, ko te zemlje sploh nimajo evidentirane. S priklučevanjem teh površin k družbenim posestvom in zadružnim ekonomijam bo treba doseči, da se na zemlji SLP čimprej organizira sodobna kmetijska proizvodnja. Kmetijska posestva v zadruži bo, treba usposobiti in zainteresirati za prevzem novih površin, ki jih kmetje ponujajo v zakup ali prodajo, da s tem razbremenijo sebe kot manj produktivno delovno silo in se vključijo kot kmečki proizvajalcii na kmetijskih posestvih ali zadružnih obratih ali pa kje druge v proizvodnji, kjer jim družba nudi boljše materialne pogoje.

Vzroki, zaradi katerih se je povečala ponudba zemljišč zadružam in družbenim posestvom, so predvsem v pomirjanju delovne sile na vasi in v močnejši pre-

drugah, ker je to osnovni pogoj za gospodarsko krepitev naših zadruž, po drugi strani pa ustvariti pogoje in ekonomsko zainteresirati posestva za prevzem še novih zemljišč. Prve primere priprav za ustanovitev zadružnih obratov oziroumo ekonomij, sestavljenih iz zemlje individualnih proizvajalcev, lahko že zasledimo pri nekaterih zadružah v Poljanski in Selški dolini. To naj bi bili predvsem živinorejski obrati, kjer bi z manjšimi adaptacijami prav kmalu lahko redili do 50 glav živine. Predstavljajo začetke večjih socialističnih obratov, ki bodo s svojo moderno proizvodnjo, možnostmi zaposlitve, spodbudnim nagrjevanjem itd. lahko predstavljali boljšo perspektivo za proizvajalce, ki opuščajo drobnolastniški način proizvodnje.

To pa so šele začetki, dokaj borni. Problem pa je zelo pereč,

vse načrte za predelavo, pri nas pa

zberejo za predelavo, pri nas pa

A. Triler

A. Triler

OBVEŠČEVALEC

MALI OGLASI

V nedeljo sem v avtobusu Radovljica-Kranj izgubil štampiljko. Poštenega najdritelja prosim naj jo proti nagradi vrne na naslov, ki je na štampiljki. Svarim pred zlorabo. Jože Sajovic 390

Prodam 6 AZ panjev čebel. — Podrečna 46, Smlednik 391

OKRAJNI ODBOR SZDL kupi takoj enodružinsko stanovanjsko hišo v Kranju. Stanovanje mora biti vseljivo najkasneje do julija 1960.

Ponudbe pošljite na Okrajni odbor SZDL Kranj.

Komisija za odpovedovanje in sklepanje delovnih razmerij pri podjetju Elektro-Kranj v Kranju razpisuje naslednja delovna mesta:

1. Stenodaktilografinjo ali daktilografinjo
2. kvalificiranega šoferja A-B-C kategorije
3. kvalificiran ključavninčar ali polkvalificiran
4. Več kvalificiranih, polkvalificiranih in nekvalificiranih delavcev za elektrostroko

Za delovno mesto pod točko 1. se zahteva večletna praksa oziroma dokončana administrativna šola. — Za delovna mesta pod točko 2. do 4. se zahteva kvalifikacijo s praksom in odsluženjem kadrovskega roka. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru. — Plača po tarifnem pravilniku.

Komisija za razpis delovnih mest trgovskega podjetja »Krvavec« Cerkle razpisuje naslednji delovni mesti za:

1. Trgovskega pomočnika in
 2. 6 vajencev
- Nastop službe takoj.

»KOVINAR« — tovarna tekstilnih strojev Kranj sprejme naslednje delavce:

- 1 transportnega delaveca
- 1 strugarja
- 3 nekvalificirane delavce ali polkvalificirane delavcekovinske stroke.

Ponudbe pošljite na upravo podjetja.

Nad 900 novih naročnikov

Pohitite z naročili!

Nagradno žrebjanje bo konec februarja na Jesenicah.

Ce vplačate vsaj 300 dinarjev naročnine za »Glas Gorenjske«, ki od 1. januarja izhaja vsak drugi dan, v ponedeljek, sredo in soboto, boste lahko sodelovali na velikem tradicionalnem žrebanju. Ce plačate celoletno naročino, boste lahko pri žrebanju sodelovali s tremi glasovi. Vrednost nagrad znaša preko pol milijona dinarjev.

Ce se naročite na »Glas Gorenjske«, lahko dobite Moped Colibri, kolo, radijski sprejemnik itd.

Razen tega bo še večilo lepih in praktičnih nagrad in 20 brezplačnih naročnin za leto 1960 za »Glas Gorenjske«.

V teh dneh so prispevala nagrade še naslednja podjetja: Sešir iz Skofje Loke — planinske klobučke; Mestna slaščarna, Kranj — torto, v vrednosti 1200 din.; Vino, Kranj — 10 steklenic vina, 1 steklenica likerja, steklenica malinovega v skupni vrednosti 3.300 din.; Avtopromet Kranj — 3 vožnje Kranj-Zagreb in obratno; Trgovsko podjetje Kurivo, Kranj — 1 tono premoga v vrednosti 4.300 din.; Tapetništvo, Kranj — blazino za stol; Tiskarnina, Kranj — blago za dve jutranji halji, dve pidžami in dve ženski oblike; Čevljarska Storžič, Visoko — 1 par ženskih čevljev; trgovsko podjetje Elita, Kranj — 2 kravati, par ženskih nylon nogavic in gamaše; Brivsko frizerski salon, Kranj — 2 hladni ondulaci; trgovsko podjetje Moda, Kranj — damska torbiec in rukavice.

Pohitite z naročili! »Glas Gorenjske« vas po novem letu trikrat tedensko seznanja z vsemi najvažnejšimi političnimi, kulturnimi in gospodarskimi dogodki doma in po svetu. Po 1. januarju se je na »Glas Gorenjske« naročilo že preko 900 novih naročnikov.

Naročilnica

Ime in priimek _____
stanujoč (točen naslov) _____

pošta _____ naročam »Glas Gorenjske«

in prosim, da mi ga začnete pošiljati dne _____

Naročino bom poravnal takoj po prejemu položnice.

Opomba: Navedite, kaj Vam najbolj ugaja v časopisu in o čem želite.

da bi več pisali _____

dne _____

(podpis)

iznesel jaz in za menoj širile še druge osebe, neutemeljene. Potrebuje Janez 425

Prodam skoraj nov avto Fiat 600. Poizve se pri Jelenu, na dvorišču št. 1, Kranj. 426

V centru Kranja prodam hišo, lepo ohranjeno s stanovanjem in poslovnimi prostori. Vseljivo. Naslov v ogl. odd. 427

Prodam prašča 90 kg težkega. — Golnik 48. 428

Prodam slamoreznicno in dam kmetijo v najem. Naslov v ogl. odd. 429

Prodam skoraj novo kitaro. Naslov v oglašnem oddelku 401

Prodam smrekov otesan les. Naslov v oglašnem oddelku 402

Prodam kompletno kolo za gumi voz 450 × 17 in svinjno 12 tednov. Naslov v ogl. odd. 403

Prodam 3 pršače po 60 kilogramov težke. Šenčur 278. 404

Prodam 10 tednov brejo svinjo in 2 pršače težke po 50 kilogramov. P.š. Polica 3. 405

Rabljeno, dobro ohranjeno moško kolo kupim. Ponudbe poslati Jožetu Aljančiču, Rečine 31, P. Križe 406

Poceni prodam furnirano jedilnico, celo ali po kosih ter otroški športni voziček. Naslov v ogl. odd. 407

Prodam kravo, pet mesecev brejo. Štefan Makuc, Žiganc vas 40, Križe 408

Ugodno prodam klavirsko harmoniko »Schneider« 24 basov s kovčkom. Justi Špilar, Kosovelova 2/I, Radovljica 409

Malo posestvo prodam zaradi starosti. Resni interesi naj oddajo svoj naslov v ogl. odd. 410

Starejša zakonča sprejmeta 12 do 14-letno dekle za pomoč v gospodarstvu. Ponudbe pošljite v upravo lista pod »Poštena« 411

Kupim kosilnico s 16 rezili (klinami) znamke »Banch« št. 21 ali »Krupp«. Naslov v ogl. odd. 412

Prodam moped na zaganjač. Zbilje 4, Smlednik 413

Kupim dvosobno stanovanje, vseljivo takoj ali pozneje, v Kranju. Naslov v ogl. odd. 414

Kupim dobro kravo s teličkom ali visoko brejo. Naslov v ogl. odd. 415

Svet stanovanjske skupnosti Stražišče, Kranj, sprejme takoj v službo žensko za pranje perila v servisni pralnici. Prednost imajo ženske z zaposlitvijo in bi bilo delo honorarno. — Pleča po dogovoru sva skupnosti. Poleg tega KUPI rabljen PISALNI STROJ. Informacije se dobijo na Šempeterski cesti 42, Stražišče 416

Iščem službo za kurirja oziroma občinskega službe. Naslov v ogl. odd. 417

V službo sprejmemo pisarniško moč z znanjem strojepisa. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Ponudbe poslati na »Železnaka«, Kranj, Koroska 11. 418

Kmetijsko posestvo Žabnica sprejme v službo avtomehanika, sposobnega samostojnih del. Plača po dogovoru 419

Trgovsko podjetje »Gorenjka«, Kranj, sprejme nekvalificiranega delavca (mlajšo moč), ki bi vrnil tudi posle kurirja. Ponudbe poslati na upravo podjetja 420

Iščem neopremljeno sobo v Kranju (Primskovo ali Zlato polje). — Naslov v ogl. odd. 421

Dam 30.000 din nagrade tistem, ki mi preskrbi emosofno stanovanje. (Zakonca brez otrok). Naslov v ogl. odd. 422

Iščem sobo s kuhinjo, od Kranja do Preddvora. Dam 20.00 din na grade. Naslov v ogl. odd. 423

Dekle, zaposljen v trgovini, s celodnevno odsočnostjo, nujno išče v bližini Skofje Loke, opremljeno sobico. Informacije pri Ani Homan, trgovsko podjetje Elita, Kranj — 2 kravati, par ženskih nylon nogavic in gamaše; Brivsko frizerski salon, Kranj — 2 hladni ondulaci; trgovsko podjetje Moda, Kranj — damska torbiec in rukavice.

Pohitite z naročili! »Glas Gorenjske« vas po novem letu trikrat tedensko seznanja z vsemi najvažnejšimi političnimi, kulturnimi in gospodarskimi dogodki doma in po svetu. Po 1. januarju se je na »Glas Gorenjske« naročilo že preko 900 novih naročnikov.

Ce se naročite na »Glas Gorenjske«, lahko dobite Moped Colibri, kolo, radijski sprejemnik itd.

Razen tega bo še večilo lepih in praktičnih nagrad in 20 brezplačnih naročnin za leto 1960 za »Glas Gorenjske«.

V nedeljo se je na »Glas Gorenjske« naročilo že preko 900 novih naročnikov.

Ce vplačate vsaj 300 dinarjev naročnine za »Glas Gorenjske«, ki od 1. januarja izhaja vsak drugi dan, v ponedeljek, sredo in soboto, boste lahko sodelovali na velikem tradicionalnem žrebanju. Ce plačate celoletno naročino, boste lahko pri žrebanju sodelovali s tremi glasovi. Vrednost nagrad znaša preko pol milijona dinarjev.

Ce se naročite na »Glas Gorenjske«, lahko dobite Moped Colibri, kolo, radijski sprejemnik itd.

Razen tega bo še večilo lepih in praktičnih nagrad in 20 brezplačnih naročnin za leto 1960 za »Glas Gorenjske«.

V nedeljo se je na »Glas Gorenjske« naročilo že preko 900 novih naročnikov.

Ce vplačate vsaj 300 dinarjev naročnine za »Glas Gorenjske«, ki od 1. januarja izhaja vsak drugi dan, v ponedeljek, sredo in soboto, boste lahko sodelovali na velikem tradicionalnem žrebanju. Ce plačate celoletno naročino, boste lahko pri žrebanju sodelovali s tremi glasovi. Vrednost nagrad znaša preko pol milijona dinarjev.

Ce se naročite na »Glas Gorenjske«, lahko dobite Moped Colibri, kolo, radijski sprejemnik itd.

Razen tega bo še večilo lepih in praktičnih nagrad in 20 brezplačnih naročnin za leto 1960 za »Glas Gorenjske«.

V nedeljo se je na »Glas Gorenjske« naročilo že preko 900 novih naročnikov.

Ce vplačate vsaj 300 dinarjev naročnine za »Glas Gorenjske«, ki od 1. januarja izhaja vsak drugi dan, v ponedeljek, sredo in soboto, boste lahko sodelovali na velikem tradicionalnem žrebanju. Ce plačate celoletno naročino, boste lahko pri žrebanju sodelovali s tremi glasovi. Vrednost nagrad znaša preko pol milijona dinarjev.

Ce se naročite na »Glas Gorenjske«, lahko dobite Moped Colibri, kolo, radijski sprejemnik itd.

Razen tega bo še večilo lepih in praktičnih nagrad in 20 brezplačnih naročnin za leto 1960 za »Glas Gorenjske«.

V nedeljo se je na »Glas Gorenjske« naročilo že preko 900 novih naročnikov.

Ce vplačate vsaj 300 dinarjev naročnine za »Glas Gorenjske«, ki od 1. januarja izhaja vsak drugi dan, v ponedeljek, sredo in soboto, boste lahko sodelovali na velikem tradicionalnem žrebanju. Ce plačate celoletno naročino, boste lahko pri žrebanju sodelovali s tremi glasovi. Vrednost nagrad znaša preko pol milijona dinarjev.

Ce se naročite na »Glas Gorenjske«, lahko dobite Moped Colibri, kolo, radijski sprejemnik itd.

Razen tega bo še večilo lepih in praktičnih nagrad in 20 brezplačnih naročnin za leto 1960 za »Glas Gorenjske«.

V nedeljo se je na »Glas Gorenjske« naročilo že preko 900 novih naročnikov.

Ce vplačate vsaj 300 dinarjev naročnine za »Glas Gorenjske«, ki od 1. januarja izhaja vsak drugi dan, v ponedeljek, sredo in soboto, boste lahko sodelovali na velikem tradicionalnem žrebanju. Ce plačate celoletno naročino, boste lahko pri žrebanju sodelovali s tremi glasovi. Vrednost nagrad znaša preko pol milijona dinarjev.

Ce se naročite na »Glas Gorenjske«, lahko dobite Moped Colibri, kolo, radijski sprejemnik itd.

Razen tega bo še večilo lepih in praktičnih nagrad in 20 brezplačnih naročnin za leto 1960 za »Glas Gorenjske«.

V nedeljo se je na »Glas Gorenjske« naročilo že preko 900 novih naročnikov.

Ce vplačate vsaj 300 dinarjev naročnine za »Glas Gorenjske«, ki od 1. januarja izhaja vsak drugi dan, v ponedeljek, sredo in soboto, boste lahko sodelovali na velikem tradicionalnem žrebanju. Ce plačate celoletno naročino, boste lahko pri žrebanju sodelovali s tremi glasovi. Vrednost nagrad znaša preko pol milijona dinarjev.

Ce se naročite na »Glas Gorenjske«, lahko dobite Moped Colibri, kolo, radijski sprejemnik itd.

Razen tega bo še večilo lepih in praktičnih nagrad in 20 brezplačnih naročnin za leto 1960 za »Glas Gorenjske«.

V nedeljo se je na »Glas Gorenjske« naročilo že preko 900 novih naročnikov.

Ce vplačate vsaj 300 dinarjev naročnine za »Glas Gorenjske«, ki od 1. januarja izhaja vsak drugi dan, v ponedeljek, sredo in soboto, boste lahko sodelovali na velikem tradicionalnem žrebanju. Ce plačate celoletno naročino, boste lahko pri žrebanju sodelovali s tremi glasovi. Vrednost nagrad znaša preko pol milijona dinarjev.

Ce se naročite na »Glas Gorenjske«, lahko dobite

Spomin na nesmrtnega genija slovenskega naroda

Zanimivo posvetilo v Prešernovih poezijah

Naš največji duhovni velikan je bil in ostane dr. France Prešeren. Veličino njegovega umetniškega izraza bo težko kdo dosegel, nenadomestljivo pa je njegovo mesto v slovenski zgodovini, ko je v času nadvlade tujcev začel dvigati besedo preprostega slovenskega človeka na raven enakopravnosti z jeziki narodov, ki so si lastili književno in splošno kulturno nadvlado. Prav zato je Prešeren kot umetnik in buditelj narodne zavesti zavzel v zgodovini slovenskega ljudstva tako pomembno mesto, da se še nikomur ni posrečilo niti za drobec zmanjšati njegove svelte slave med ljudmi.

Justin: Prešeren na smrtni postelji

Prešeren je bil glasnik tudi, ko so v zadnji svetovni tragediji počile uporniske puške in po naših gozdovih oznanile boj proti kapitalističnemu nasilju in za osvoboditev delovnega proletariata. Zato ni naključje, da si je ena izmed prvih slovenskih brigad zapisač njenovo ime na svoj bojni prapor. Prešernovi verzi pa so bili najljubši spremjevalec slovenskih borcev. Zapišemo lahko, da je med NOB spet vstal Prešernov duh in se boril svojim ljudstvom, ljudstvom, ki je zmagoval, z njim pa tudi on. In narod je postal svoboden, kot je želel in napovedoval veliki poet.

Letos, 8. februarja bomo praznovali že 111. obletnico Prešernove smrti in zato je 8. februar hkrati tudi naš največji kulturni praznik. Prav zaradi tega slovensko ljudstvo tudi v tem času pododeluje Prešernove nagrade, največje priznanje, najzaslužnejšim umetnikom in kulturnim delavcem.

Kot vsako leto, bodo ob obletnici smrti velikega slovenskega poeta dr. Franceta Prešerna po vsej Sloveniji številne proslave, ki bodo imelo že posebno svečano obeležje v Vrbi, kjer je tekla zibelka nesmrtnega genija, in v Kranju, kjer je prenehalo utripati pero velikana slovenske poezije.

B. F.

Ob četrtri premieri v Prešernovem gledališču

N. Manzari: Naši ljubi otroci

V Prešernovem gledališču v Kranju se je v letosnjem sezoni že četrtič odprla zavesa. Četrtič so se prizgale odrške luči in prav tolkokrat je bila pre-

mierska predstava polno zasedena z gledališkim občinstvom, ki je tudi tokrat z zanimanjem sledilo Manzarijevi komediji NASI LJUBI OTROCI.

Ceprav velja Nikola Manzari za enega najpopularnejših in najbolj igralnih sodobnih italijanskih komediografov, mu vseeno ne bi storili krivice, če bi mu očitali, da delo ni napisano z kdo ve kakšnim umetniškim peresom. Vsekakor pa je komedija napisana z originalnim komedijantstvom, katerega namen je sneti krinko vzgoje z nališpanih obrazov starodavnih malomeščanskih staršev in jim postaviti nasproti bistre, doraščajoče otroke. Pro-

blem odrosov med starši in dočačajočimi otroci je prikazan neposredno, brez dolgovzrosti, in je, čeprav nekoliko delikatno zasnovan, poučen tako za starše kot za mladino.

Režija Milana Stanteta iz Ljubljare je bila domiselna.

uporabil je vse izrazne možnosti,

da je dal komediji plastično podobo.

Delo je bilo v režijskem pogledu vsekakor ubrano na pravo mero, ki ni dopuščala zastoja v dinamiki igre.

Tudi igralci so vložili veliko truda, znanja in invencije.

Bili so sproščeni, reposredni in prisrčni.

Irena Hadžiomerovičeva je v vlogi advokata Marilde pravilno združila avtoritativnost

s pretirano nežno ljubeznijo do svojega sina Ririja. Ing. Marka je podal Bogdan Fajon in s tem tudi izbrušen lik očeta.

Vlogo hčerke Grazie, ljubko in otroško naivno, podajata v alternaciji Slavica Brzinova in Marija Bogatajeva. Prepričljivi so bili tudi Peter Ambrož v vlogi pobalinskega Ririja, Na-

čne Reš, ki nam je odlično po-

dal predsednika sodišča in Magda Kotlovškova v posrečeno zaigrani vlogi hišne Giuliette.

K celovitosti predstave je

pripomogla tudi nevsiljiva in

funkcionalna scena scenografa

Saše Kumpa.

In za konec: kranjsko, sicer hladno občinstvo, je predstavo navdušeno sprejelo. M. F.

V spomin Ivana Preglja

Ob priloki smrti doktorja Ivana Preglja, pomembnega slovenskega pisatelja iz dobe pred drugo svetovno vojno in prvaka eksprezionistične umetniške smeri na Slovenskem, je Studijska knjižnica v Kranju v počastitev njegovega imena in v spomin na večletnega profesorja kranjske gimnazije predstila knjižno razstavo pokojnikovih del. V skoraj 25-letnem pisateljevanju je Pregelj napisal okoli 20 samostojnih knjig in 10 zvezkov Izbranih spisov. Vse to priča o bogati umetniški ustvarjalnosti.

M. F.

Mednarodna glasbena nagrada »Londoniske fondacije Arriet Cohen« je bila pred nedavnim podeljena dirigentu beograjske opere Oskarju Danonu. Danon je prejel nagrado za uspehe, ki jih je lani dosegel v svojem dirigentskem delu. Prejšnje leto so to nagrado prejeli štiri znani dirigenti iz Velike Britanije in Belgije.

KUD »Tabor« Podbrezje je upravilo preteklo nedelja v svojem domu igro »Vohunka 907«.

Vsebina drame sicer nima literarnih vrednot, pač pa je zaradi dramskega dogajanja zelo iskana igra amaterskih odrov.

Igralci (Marta Logar, Jože Drinovec, Stane Tonki, Mirko Peternel) so z disciplino in pod večjo roko režiserja Mirkra Cegnarja iz Kranja postavili na oder predstavo, s ka-

Kulturnoprosvetna dejavnost v radovljški občini

Tesnejše sodelovanje - boljši uspehi

Kulturno-prosvetno življenje radovljške občine je že od nekdaj dokaj razgibano. Tega sicer ne kaže trditi za bližnjo preteklost, čeprav pri tem ne smemo mimo privzadevanj številnih posameznikov in uspehov odrških prireditve ter dokaj široke dejavnosti nekaterih društva. Le-teh je na območju radovljške občine 9.

DPD Svoboda Mošnje je lani pokazalo živahnno prizadevnost pri razgibanju kulturno - prosvetnega življenja v svojem kraju. Prav zaradi tega je društvo v okrajnem tekmovanju doseglo tretje mesto in morda doslej največji uspeh.

Skoraj nič manjši uspeh so lani dosegli Podmartčani. Le-ti so v okrajnem tekmovanju osvojili peto mesto. Imajo tudi likovni krožek. Že daje pripravljajo ustavnitev folklornega krožka.

V Lescah imajo razen godbe na pihala, salonskega orkestra, dramskega odseka in knjižnice tudi televizijski klub. Za novo, sodobno obliko kulturno-prosvetnega dela je zlasti med mladimi veliko zanimalje, zato so klubski prostori dvakrat tedensko zasedeni do zadnjega kotača.

Dramska sekacija KUD »A. T. Linhart« iz Radovljice je dosegla vsekakor največji uspeh — na tekmovanju si je prizorila pravico do udeležbe na republiškem tekmovanju v Velenju.

Najboljši izobraževalni odsek ima že vrsto let DPD Svoboda Kropa. Znano je, da so v Kropi predavanja iz raznih področij zanimala v edno dobro obiskana. Clani Svobode pa se že daje pravljajo za letovne praznovanje ob 90. letnici prve slovenske knjižnice na Gorenjskem.

Rezultata, ki sta jih dosegli društvi na Lancovem in v Kropi, sta zadovoljiva, vendar bi ju še zanimali, da ne mogli primerjati s kulturno-prosvetno dejavnostjo prejšnjih let.

Zelo težavne delovne pogoje imajo v Begunjah, zato o Begunčanih tudi ne bi mogli zapisati kaj več.

Posebno priznanje pa gre najmlajšemu društvu, in sicer Svobodi na Brezjah. To društvo ima razen sekoci, ki jih imajo običajno

vsra društva, tudi likovni krožek in modelarje.

IN ŠTEVILKE...

Statistična služba pri občinskem svetu Svoboda in prosvetnih društv v zadnjem času zelo skrbno spremlja vse podatke na svojem področju. Številke, ki jih bomo navedli, pa že same po sebi veliko povedo.

V zadnjem sezonu (1958-59) so imela društva 144 prireditve, ki jih je obiskalo nad 20.000 gledalcev ali poslušalcev. Od omenjenih prireditve je bilo: 14 predavanj(), 11 pevskih koncertov, 8 instrumentalnih koncertov, 6 zabavno glasbenih koncertov, 64 dramskih predstav in 32 akademij (v večini v počasnitve 40. obletnice KP).

Za kulturno-prosvetno dejavnost so porabili nad 2 milijona dinarjev. Svoje domove imajo le tri društva, medtem ko je na območju občine 8 dvoran s skupno 1700 sedeži. Odre imajo vse društva, le sedem pa jih ima tudi garderobe; pevski sobi sta dve, prav tako imata le dve društvi tudi klubske prostore, eno društvo pa pišarno. V devetih društvih je 27 sekoci, v katere je vključeno 1045 članov.

Med vsemi številkami sta najbolj zanimivi dve, in sicer število članov ter predavanj(). Medtem ko prvo lehkovo opravičujejo številni objektivni razlogi: kadri, denar in prostori, druga pa ni moč opraviti. Predavanja so vsekakor najcenejše prireditve, hkrati pa imajo lahko najboljše rezultate pri izobraževanju širokih množic.

Na splošno pa moremo zapisati, da je zanimanje za kulturno-prosvetno delo zlasti med mladino večje kot to pokažejo številke.

Na celotnem območju občine manjka ljudi, ki bi vodili in vzgajali mladino. Še večji problem je posmanjanje denarja. Izvod bi morda kazalo izkazati v temesnjem sodelovanju med delovnimi kolektivi oziroma sindikati in kulturno-prosvetnimi društvami. Testno sodelovanje bi vsekakor omogočilo bolj razgibano dejavnost zlasti sedaj, ko tudi na kulturno-prosvetnem področju iščemo in vse bolj uveljavljamo nove oblike dela.

B. F.

Razgovor s predsednikom ObSS Kranj Jožetom Benčičem

Še letos do strehe

Delavske univerze imajo pri svojem začetnem delu največ težav zaradi pomanjkanja prostorov. V

Kranju, kot smo že poročali, so začeli s pripravami za gradnjo stavbe, ki bo služila potrebam Delavske univerze. Vodstvo gradbenega odbora je prevzel predsednik Občinskega sindikalnega sveta, tovarni Jože Benčič. Zato smo ga to pot povprašali o nekaterih podrobnostih v zvezi s tem smelim načrtom.

»Zakaj ste prevzeli vodstvo gradbenega odbora? Kakšne potrebe po tej stavbi imata vaša organizacija?«

»Občinski sindikalni svet združuje nad 16.000 delavcev in uslužencev. Zato je tudi poklican, da bolj kot vsaka druga organizacija razvije sistem delavskega izobraževanja in vsestranskega izpolnjevanja ter usposabljanja svojih članov za delovno in družbeno upravljanje. To je naša dolžnost. Delavci to tudi zahtevajo. To so izrazili tudi s posebno anketno.«

»Kdaj boste začeli z gradnjo?«

»Menimo, da bo moč že letos izdelati načrte, določiti prostor ter dograditi stavbo v grobem stanju do podstrešja.«

»Kako boste zbrali tolikšna sredstva?«

»Okvirni predračun predvideva približno 120 do 150 milijonov dinarjev, in to brez opreme. Upravičeno pričakujemo znatno pomoč iz skladov za kadre v naših podjetjih. Zlasti še, ker so sami delavci izrazili potrebo po tej stavbi. Računamo tudi na sklad za kadre pri OLO, precej pa bodo mogli prispavati kolektivi iz svojih prostih sredstev.«

V Prešernov spomin

Na slovenski kulturni praznik obletnico Prešernove smrti se v Dolini resno pripravljajo. Na Dovjem bo proslava 6. februarja zvečer, v Kranjski gori pa že istega dne dopoldne. Prireja jo samo šolska mladina in je predvsem le-tej tudi namenjena.

Korenova Vohunka v Podbrezjah

ter so bili gledalci zelo zadovoljni, čeprav se še nekateri niso odresli zardevanja in nepotrebnega hihitanja ob ljubezenskih prizorih.

Scena je bila prilagojena dalmatni igri in je s preprostijo dobro podprla mračno vohunkovo zgodbijo iz druge svetovne vojne.

Igralci (Marta Logar, Jože Drinovec, Stane Tonki, Mirko Peternel) so z disciplino in pod večjo roko režiserja Mirkra Cegnarja iz Kranja postavili na oder predstavo, s ka-

to povrnili k njemu. Ado

DRUŽINSKI POMENKI

MODA

HOLANDSKA KAPICA (za 6 let)

Potrebujemo 25 gramov modre in 20 gramov bele volne ter par pletenik št. 2,5.

Popis velja za debelino volne, katere 20 petelj v širino meri 6,5 centimetrov in 30 vrst v višino 6,5 centimetrom.

Kapico sešljemo iz zgornjega in zadnjega dela.

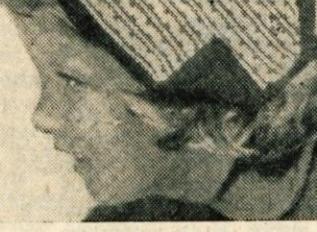
Zgornji del. Z modro volno nasnijemo 111 petelj in spletemo 28 vrst (6 centimetrov) na licu desne, na narobni strani leve. Tako pletenje nadaljujemo. Z vsako vrsto pa se več na obeh straneh število nepopletenih petelj. Ko imamo po 44 nepopletenih petelj na vsaki strani pletenja, pa delo nadaljujemo tako, da na koncu vseake vrste popletemo po eno nepopleteno petlj. Na ta način se nam z vsako vrsto veča število popletenih petelj, a na straneh se manjša število nepopletenih petelj. Ko smo vse nepopletene petlje porabile, imamo na pletki 94 petelj in preko teh spletemo z rdečo volno 5,5 centimetra širok rob: 1 desna, 1 leva — menjaje.

Nato po narisu s pletilnim vbo dom uvezemo borduro, katero pričnemo v 12. vrsti od rdečega roba. Nato rob kapice zavijamo, na konec kapice pa prišljemo pompon ali čopek. Dalje pletemo po narisu. Motiv ponavljamo v širino in dolžino. Ko napletemo 93 vrst (20 centimetrov, merjeno od nasnutka), snamemo na obeh straneh 7-krat po 4 petlj. Ostalih 55 petelj zazankamo v eni vrsti.

Za zadnji, enobarvni del nasnijemo z modro volno 25 petelj in pletemo od tlinika navzgor. Ob straneh, v vsaki 6. vrsti dodamo 6-krat po 1 petlj. Nato pletemo dalje še 2 centimetra in nič ne dodamo. Potem ta del zaokrožimo tako, da v vsaki 2. vrsti snamemo 7-krat po 1 petlj. Preostalih 23 petelj zazankamo v eni vrsti.

Nenadoma smo zaslišali iz gozda strele. Kmalu zatem smo vidieli, kako so Nemci pripodili iz gozda tri partizane in partizanko. Steklj smo na rob gozda, živino pa smo kar pustili na njivi. Ko smo tako vsi prestrašeni obstali, smo zagledali partizanko, ki je tekla proti nam. Pri nas se je vsa izčrpala ustavila.

Strelji so ponehali. Ozrlj smo se okrog sebe in videli pred seboj

PIONIRJI NAM PIŠEJO SMRT TREH PARTIZANOV Volk in pastir

Ta povest se je zgodila leta 1942, ko so Nemci vdri v naše kraje, partizani pa so se morali skrivati po gozdovih.

Bilo je nekega doppoldne. Na

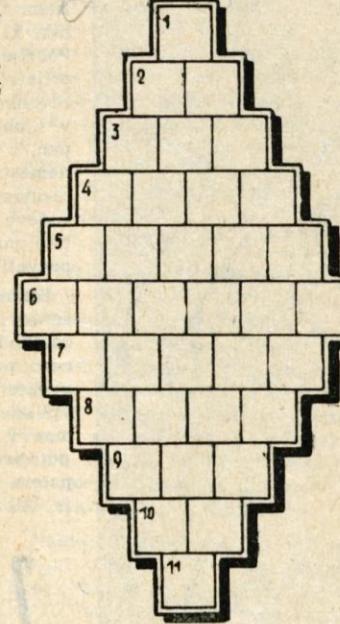
polju smo oralj njivo. Na sosednji njivi sta bila tudi dva, ki sta trošila gnoj. Kadar smo vse hkrati prišli do konca njive, smo malo poklepeli.

Bil smo se hoteli premakniti z mesta, ko so prišli za nami Nemci in izpraševali, če smo kaj videli partizano. — Te seveda ni

bilo več med nami, zato smo rekli, da o njej ničesar ne vemo.

Partizane smo v vasi pokopali. Bili smo veseli, da smo rešili vsaj partizanko.

Zdravko Žižmond

Tam na hribu

*Tam na hribu za vasjo
se otroci sankajo.*

*Čuj! Od jutra do noči
smeh se na saneh glasi.
Niso lačni, ni juri mraz,
v zdravju jim žari obraz,
vozijo se sem in tja
zadovoljni, kar se da.*

*In na robu travnika,
glej, sneženega moža!
Tih in miren mali gost,
zavida živo juri mladost.
Sam najraži bi imel
gladke sanke, da drvel
z njimi bi čez hrib in plan,
srečen ves in nasmejan.
Ali kaj — ko star, bolan,
na mrzla tla je prikovan!*

T. P.

VRETENO

Samo vodoravno: 1. samoglasno uporabljen soglašnik, 2. ljudska republika, 3. varuh domačega ognjnišča pri Starih Rimljanih, 4. majhen plug, 5. vrsta cerkvenega petja, 6. obrabljeni palica, 7. dragocen vrč (za nagrado pri tekma), 8. voz, 9. godalna priprava, 9. veznik, 11. predlog.

sta se ukvarjala, in da je bil tisti usodni večer Peter spet na obisku pri Bojanu.

To je bilo za Andreja dovolj, kajti ravno za tisti večer je bila napovedana konferenca učiteljskega zbora skupaj s člani šolskega odbora. Na dnevnem redu je bil razgovor o slabem uspehu nekaterih dijakov in Petrovem »prekršek zoper moralno in javni red.« Na posvetovanje je predsednik šolskega odbora povabil razen učencev s slabimi ocenami tudi njihove starši.

ŽE SO BILI ZBRANI. — Otroci spredaj, med njimi tudi Dolinarjev Bojan, starši pa v klopi za njimi. Največ je bilo mater, Bojana pa je to pot zastopal oče.

Vstopili so še razredniki, člani šolskega odbora s predsednikom, ravnateljem zavoda ... Začelo se je.

Besedo so imeli tudi »cvekarji«.

Tedaj je bil na vrsti Peter. — Ravn se je pripravljala ploha, toda takrat se je dvignil Bojan in vse po vrsti povedal, kako sta se s Petrom pogostokrat shajala, kaj sta počela v kleti in na podstrešju, kadar ni bilo nikogar doma, in kar je najvažnejše, da je bil tisti večer, ko so ga zgrabili kot tatu pod balkonom, Peter le ne obisku pri Bojanu. Brez strahu je pred očetom in pred vsemi izpovedal vse po pravici. Učitelj Andrej, ki je sedel v zadnji klopi, se je razveselil Bojanovega pogumnega dejanja, najbrž tudi Peter, vse ostali pa so od začudenja ostrmli. Bojamove besede so na vse skupaj napravile nenadmo močan vtis. Kaj takega niso pričakovali. In da so tako hudo zmotili o Petrovi poštenosti. Marsikdo je bil na tistem razočaran nad svojimi vzgojnimi izkušnjami. Večinoma pa so bili vsi zadovoljni, da se je tako srečno izteklo.

»Tem presnetim fantom pa res zlepja ne prideš do živega!« je ena izmed prisotnih mater pomenljivo dejala sosedi.

OD TISTEGA DNE DALJE so se za Petra pričeli boljši časi. Ves se je spremenil. Nezadostne ocene je kaj kmalu popravil, šolski odbor pa je novo ustanovljenem tehničnemu krozku, ki ga je vodil Peter, preskrbel potrebno opremo in orodje. — Tako se je začelo. Ustanovljeni so bili še drugi krožki in učenci so se z veseljem vključevali in delali v njih.

Ob koncu leta je Peter izpolnil osnovnošolsko obveznost. Razred je končal z dobrim uspehom. Občinski ljudski odbor se je na materino prošnjo in na priporočilo šolskega odbora zavezal za Petera in mu preskrbel delo v avtomobilski mehanični delavnici. Postal je dober in poslušen vajenec. Dela z velikim veseljem in vnenjem, ker se je končno vendarle uresničila njevna želja. Mojster ga čestokrat povalhal in je ponosen nanj.

Najbolj pa je Petrovega napredovanja vesela njegova mati.

Jože Bohinc

Niso ga razumeli

ONDAN SEM SE PO daljsem času spet srečal s Petrom. Komaj sem ga spoznal, tako se je potegnil. In tudi pomožil se je! — Prav mič več ni bil podoben nekdanjemu, porednemu Petru.

»No, kako, Peter?« sem ga veselo nagonovil.

»Kar gre! V Ljubljani živim; učim se za avtomehanika,« je zadovoljno pojasnil. Pri tem pa ni mogel skriti tistega, malce ironičnega nasmeha, ki je nemaločrat razhudil marsikaterega Petrovega učitelja. Zdelo se mi je, kakor da hoče reči: precejšnje križe so imeli z menoj učitelji in drugi, preden so iz mene vzgojili človeka. Takrat niso spoznali v meni skritih želja in veselja za tehnično delo. Pa vendar sem da-ne vsem skupaj prav iz srca hvaležen.

TISTIKRAT JE PETER obiskoval tretji razred gimnazije. Očeta ni imel, mater pa je delal precejšnje preglavice, tako da mu dostikrat nima bila kos. Zato je včasih že malodane obupala nad njim. Poskušala je vse, kar se je dalo storiti, toda vse je bilo bob po steno. — Solo je zamemarjal, za učenje mu ni bilo mar. Preveč se je počutil samostojnega in samozavestnega.

Tudi učiteljev ni moral. Najraje se je potkal okrog potoka, lovil ribe in počel druge nevšečnosti, ali pa se je zaprl v kamro in tam venomer nekaj popravljal, naviral

njim o različnih stvareh. — Spozetka je bilo Petru vse skupaj odveč, polagoma pa se je na obiske v razgovore privadel in zanj so začeli postajati zanimivi in zavabni. Mati se je razveselila, ker se je Peter občutno poboljšal tako doma in v šoli.

CESTOKRAT PA JE PETER brez materine in Andrejeve vednosti zašel k svojemu sovinstvu in prijetju Dolinarjevemu Bojanu. Ta ga je navadno že čekal in veži, od koder sta potem brž smuknila v klet, prostorno in mračno, pa polno zanimivih predmetov in stare šare. Tamkaj sta razvlekla tudi star očetov motor, ga razstavljala in spet sestavljala, napeljevala električni zvonec, »hišni telefon in še marsikaj drugega. Seveda oče o tem ni smel ničesar vedeti, saj bi se prav gotovo hudo razjezil zaradi škode, ki sta jo z »novotarijamicami« prizadejala.

Nekega večera so se Dolinarjevi prej kot običajno vrnili domov. — Peter, ki se je to pot spet mudil na obisku pri Bojanu, ni več utegnil odnesti pete. Z Bojanovo pomočjo je ubral kar najkrajšo pot iz kuhinje skozi obe sobi in naprej čez balkon na dvorišče. Bojan se

je v kuhinji potuhnil kot maček in zavzel reševal matematično nalogu. Starši so bili zadovoljni, ker so ga našli pri delu. — Toda ko je oče stopil v sobo, je skozi balkonska vrata zagledal temno postavo, ki se je pognala v temo in obvisela na šest metrov visokem balkonu. Dolinar je zavplil, njevna žena pa je zagnala tak vrišč, da so zvezdavi sosedje kar leteli skupaj. Tisti hip se je postava spustila na dvorišče. — Prisotnim je zastal dih. Nekateri, ki so bili bližu, so se hitro znašli in ponočnjaka zgrabili ter mu posvetili v obraz.

»Poglejte tatu! Krasti je hotel!«

se je nekdo zadrl. Tedaj so spoznali Baštevoga Petra, ki se je besno upiral trdim rokam. Niti do sate ni mogel, da bi opravičil to čudno početje. V tem trenutku ni nihče pomislil na kaj drugega, kajor da je Peter zaradi kraje zelenjal na balkon, Bojan pa je iz strahu pred očetom trdrovratno molčal.

Obsdoba, da je hotel krasti, je Petra očitno prizadela. Vzela mu je besedo. V sebi ni čutil volje, da bi zadevo pojasnil. Nekaj dni se sploh ni prikazal med ljudi. — Končno so učenci morali ponj, da so ga z materino pomočjo spravili v šolo. — Po dogodku pod balkonom se je Petru še posebej slabogodilo, zlasti v šoli. Bil je hudo kaznovan — celo s pretjno, da ga izključijo. Sicer pa je zavoljo tega prekrška odločitev o nadaljnji Peterovi usodi še ostala odprta. Peter bi vse še nekako prestal. Očitki, da je hotel krasti, pa so ga grizli čedalje bolj. Misel na to, da ga je soseska obtožila za tatu, mu je postajala neznosna.

Stiri dni po dogodku je Petra ob materino navzočnosti obiskal na domu učitelja Andreja. Peter je stal pred njim žalosten in zamišljen.

»Kako, Peter, da si se tako spozabil?« ga je Andrej vprašajoče pokaral.

Po kratkem molku je le-ta mračno in ključovalno odgovoril, ne da bi Andreja pogledal v obraz:

»Krasti pa že nisem nameraval!«

Spet je molčal in gledal v tla. — Ob teh besedah in v trdrovratnem Petrovem vedenju je Andrej spoznal da mladenič nekaj skriva in da se zavoljo svoje samozavesti in užaljenega ponosa ne mara razočeri.

Andrej je takoj vedel, kaj mu je storiti. Poiskal je Dolinarjevega Bojana in se pogovoril z njim o tistem večeru, ko so Petru obdolžili, da je kradel. Sprva je ta trdrovratni tajil, končno pa je vse po vrsti priznal: da sta se s Petrom večkrat shajala v kleti, s čim vse

DOMAČE zanimivosti...

PODVOJENA PROIZVODNJA TELEVIZORJEV

Telekomunikacije v Ljubljani bodo letos podvojile proizvodnjo televizorjev. Izdelali bodo 45.000 radijskih aparativ, 10.000 tranzistorovskih sprejemnikov in 3.000 televizorjev.

AUTOMATIČNI NAKLADALCI SNEGA

Novost na ljubljanskih ulicah daliči snega, ki čistijo ulice. Došo bili te dni avtomatični nakladišči so jih iz Sovjetske zveze. Tak nakladalec v 52 sekundah

F • I • L • M SOVIETSKI FILM O POLETU RAKETE Z ŽIVALMI

Sovjetska delegacija je na zasedanju Ameriškega raketenega društva prikazala film o poletu raket z živalmi skozi vesmire. Film, ki trajal pol ure, je komentiral šef sovjetske delegacije in član Akademije znanosti SSSR profesor Anatolij Blagonravov. — Dejal je, da je bil film posnet v raznih poletnih raket med 1951. in 1957. letom. Prvkrat so film prikazali izven Sovjetske zveze. Po prikazovanju filma je profesor Blagonravov dejal, da ima sovjetski program človekovega poleta skozi vesolje za cilj v prvi vrsti, utrditi pogoje za njegov varni polet. — Dejal je, da so sovjetski znanstveniki pokazali, da je tehnično to povsem mogoče, toda le pod posebnimi pogoji.

— Ti pogoji — je rekel profesor Blagonravov — so absolutna varnost za človeka, varnost njegove vnitrite na Zemljo in možnost, da bo človek sam izvršil naloge, katerih ne morejo opravljati avtomatski kontrolni instrumenti.«

LOVČEN FILM SNEMA

Film »Zbogom Španija« v produkciji Lovčen-filma že dolgo pripravljajo. Verjetno bodo pričeli s snemanjem marca, leta 1960. Z ozirom na obseg priprav in sestavljenost same filmske materije, se lahko zgoditi, da bodo z delom pričeli še kasneje. Kamero se zaupali Miši Stojanoviču, scenografijo pa Miomiru Deniču. Glavne moške vloge bodo podeljene Ljubi Tadiću in Pavlu Vujišiću, medtem ko je za žensko vlogo vprašanje še vedno odprtje. Režiser nikakor ne more dobiti igralke, ki bi ustrezala njegovi zamisli ličika mlade španske ciganke. Naravne posnetke bodo napravili na teritoriju od Zelenike do Dubrovnika, ker ti predeli najbolj ustrezajo Španiji. Notranje posnetke bodo posneli v beografskih filmskih ateljejih.

NOV FILM VITTORIA DE SICE
Znani italijanski režiser neorealistične šole Vittorio de Sica je zadnja leta nastopal izključno kot igralec (zlasti velik uspeh je dosegel v Rossellinijevem filmu »General della Rovere«). Sedaj pa režiser pripravlja nov film z naslovom »Dnevnik nekega človeka«, za katerega je napisal scenarij njegov stalni sodelavec Cesare Zavattini.

naloži 6-tonski tovornjak. S tako mehanizacijo so lahko v eni uri zvozili s cest 500 kubičnih metrov snega.

REKONSTRUKCIJA V SPLITU

V ladjedelnici »Split« v Splitu izvajajo velika rekonstrukcijska dela, ki naj omogočijo izdelavo ladij velikanov do 60.000 ton nosilnosti.

KAČJE PIŠCALI

V vaseh na obronkih Šar planine, kjer so prebivalci izvrstni živinorejci in proizvajalci ovčjega sira (kačkavalja), so se ohranili »kavale«, pihalni glasbeni instrument podoben enocevni piščali, le da je daljši, ima več luknjic, ima pa tudi nekoliko drugačen otočno pobaran zvok. Šar planinci običajno »oblečejo« to piščalo v kačo kožo. Te kože najdejo pastirji spomadi, ko se kače levijo.

DRAMATIČNA BORBA Z VOLKOM

Pred kratkim so v sasi Burmazi pri Stocu doživeljali nekaj nenavadnega. Credo ovac poljedelca Marka Marića je napadel volk. Razen pastirja sta ovce čuvala tudi dva ovčarska psa. Pričela se je dramatična borba med psem in volkom. Na pomoč sta pritekla Marko Marić in njegov brat. Premešala sta volka, ki je že izgubil moči v borbi s psoma.

TONE SVETINA LOVČEVA HČI

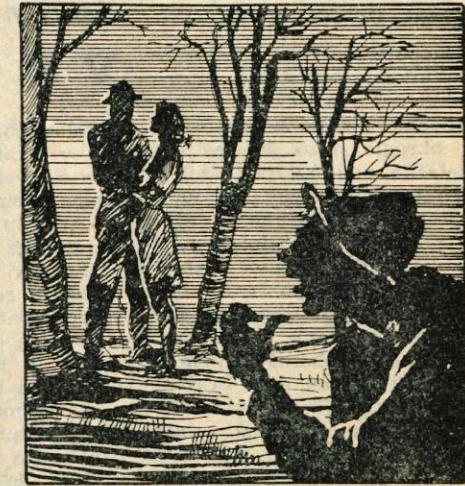
Riše Milan Batista

43.

44.

45.

Gozd je umiral in gore so se zavijale v vijoličastem čadu. Predala sta se opoju ljubezni z nekim zatajevanim strahom. Vedela sta, da bo sneg kmalu zamedel polico in zima bo prinesla le bolečino netešenega hrepenjenja.

Ko ji je bilo nek večer tesno, jo je pospremil skoraj do doma. V mraku sta slovila ob drevesu in se menila o njegovi prihodnosti. Zamotila sta se, da nista slišala matjih korakov Fentovega, ki je včasih lazil z Minko in se jima je, vračajoč se drvarjenju, tihom približal v poslušanju.

Boštjan jo je pobožal po laseh in se zatopil v njene oči. Vprašala ga je: »Čemu si tako zamišljen in mrk? Se tudi ti bojiš, kam bo vse to pripeljalo?«

»Rad te imam Minka, če smem, ne bom vprašal nikogar.«

Tesno jo je privil k sebi.

Gozd je umiral in gore so se zavijale v vijoličastem čadu. Predala sta se opoju ljubezni z nekim zatajevanim strahom. Vedela sta, da bo sneg kmalu zamedel polico in zima bo prinesla le bolečino netešenega hrepenjenja.

Ko ji je bilo nek večer tesno, jo je pospremil skoraj do doma. V mraku sta slovila ob drevesu in se menila o njegovi prihodnosti. Zamotila sta se, da nista slišala matjih korakov Fentovega, ki je včasih lazil z Minko in se jima je, vračajoč se drvarjenju, tihom približal v poslušanju.

Boštjan jo je pobožal po laseh in se zatopil v njene oči. Vprašala ga je: »Čemu si tako zamišljen in mrk? Se tudi ti bojiš, kam bo vse to pripeljalo?«

»Rad te imam Minka, če smem, ne bom vprašal nikogar.«

Tesno jo je privil k sebi.

Vesoljne ure z več številčnicami Kemikalije iz nafte

S težnjo po potovanju in osvajanju vesolja nastaja problem merjenja časa. Kakor poroča ameriška znanost, postane vesoljski časovni problem aktualen, brž ko se bo človeku posrečilo priti na druge planete. Merjenje časa pri potovanju na Venero ali Mars bi bilo možno z že znanimi urami in kronometri. Čisto drugače pa bi se ure obnašale v bližini sonca; na primer pri potovanju iz Venere

na Merkur. Ure bi začele prehitavati za 22,5 % zemeljski čas in se še pri večjem približevanju soncu začele hitro vrteći. Pri velikih oddajenostih od sonca (večjih od zemelje) pa bi ure tekle počasnejše. V področju Neptuna in Plutona bi po mnenju vesoljskih znanstvenikov merjenje časa z znanimi urami sploh ne bilo več mogoče. Veliko vlogo igra pri tem magnetna moč žarčenja.

Po fizičnih in finomehaniskih zaključkih ameriških znanstvenikov bi bilo možno »vesoljni časovni problem« rešiti z vesoljskimi urami z več številčnicami, ki bi kazale »zemeljski čas«, »planetni čas«, zraven kontrolnega »sončnega časa«. Omenjene precizne vesoljske ure bi morale biti zaščitene pred žarčenjem in bi bile v malem prostoru z določeno atmosfero.

Senzacionalni porast uporabe kemikalij iz nafte je v poslednjih petih letih najbolje prikazan v nekem članku L. H. Williamsa, generalnega direktorja družbe Shell Chelica Company, ki so ga pred nekaj dnevi objavili v londonskem časopisu »Financial Times«. Iz statističnih podatkov je razvidno, da se je proizvodnja kemikalij na osnovi nafte povečala v Angliji od 184.000 ton na 634.000 ton. Hitrost porasta organskih kemikalij v Angliji je v razdobju 1950/57 znašala 40 % letno, za razliko od 6 % letnega porasta v skupini prejšnji kemikalij industriji.

Glavnih del kemikalij na osnovi nafte je organskega porekla uporabljajo za barve, detergente, plastične mase, sintetična vlakna in kot proizvode za uporabo petrolejske industrije, kot so na primer dodatki lahkega bencina in sestavine proti zmrzovanju goriva.

KRIŽANKA ŠT. 55

Vodoravno: 1. pretirana skrb za čistost v jeziku, 2. moško ime, 8. češka pritrdiščica, 9. zanka, 11. veznik, 12. finsko pristanšči, 14. medmet, 15. priprava za pletenje, 17. jadranski otok, 19. važno živilo, zlasti pri azijskih narodih, 20. roman Prežihovega Voranca.

1	2	3	4	5	6
7			8		
9			10	11	
12			13		
14			15	16	
17			18	19	
20					

PLASTIČNI DIMNIK

Neka tovarna plastičnih mas v Kanadi je zgradila za svoje potrebe dimnik, ki je ves iz sintetičnih mas. Visok je okrog 30 metrov in težak 924 kg. Njegova prednost ni le v hitri montaži, marveč tudi v večji odpornosti pred plini, ki skozi njega uhajajo.

NAJVĒČJE ORGLE

V eni izmed moskovskih koncertnih dvoran so sestavili orgle, ki tehtajo 20 ton. Zavzemajo dve nadstropji in imajo 7.800 piščali. Grajene pa so tako, da lahko spretni orglar sam igra namje.

samo noč. Običajno prevzame tako delo ena celo tovarna z vsem osebjem in potrebuje za to približno leto dni. Pa tudi tako obsežni napori ne bi bili dovolj, če ne bi obstajala bazična teorija standardiziranih sistemov v robotu, ki so uporabni kot temelj za nadaljnje proračune. Standardna teorija vključuje tri zakone robotike: Prvi zakon ste prej sami citirali. Drugi zakon pravi: »Robot mora ubogati ukaze človeškemu bitju, če le ne kršijo Prvega zakona« in Tretji zakon, ki določa: »Robot mora čuvati svoj obstoj brez dotelej, dokler čuvanje ne ruši Prvi in Drugi zakon. Razumete?«

R. Daneele je vse do zdaj zelo pozorno spremljal vse pogovor, zdaj pa je vpadel v besedo: »Ce dovolis, Elijah, bi se rad prepričal, če dobro razumem doktorja Gerrigela. To, kar nama želite pojasniti, je, da bi sleherni poskus izgradnje robota, katerega pozitronski možgan ne bi vključevali teh treh zakonov, zahteval najprej postavljanje nove bazične teorije, kar bi zahtevalo več let dela.«

Robotičar se je hvaležno nasmehnil: »Prav to sem mislil, gospod...«

Baley je počakal nekaj časa, potem pa je vladivo predstavil R. Daneele. »To je Daneele Olivaw, doktor Gerrigel.«

»Me veseli, gospod Olivaw.« Doktor Gerrigel je ponudil roko in se rokoval z Daneelem. In nadaljeval: »Sodom, da bi potrebovali petdeset let, da bi razvili bazično teorijo nonasenionskih pozitronskih možgan — to je takih, v katere ne bi bilo vgrajeno spoštovanje treh zakonov — in šele potem bi prišli do robotov, podobnih modernim modelom.«

»In tega niso nikoli storili?« je vprašal Baley. »Mislim, doktor, da gradimo robote že več tisoč let. V vsem tem času bi se bil lahko našel nekdo ali skupina, ki bi žrtvovala potrebnih petdeset let.«

»Seveda,« je dejal robotičar, »vendar to ni delo, ki bi bilo komurkoli všeč.«

»To vam težko verjamem. Človeška radovednost nima meja.«

»Vendor nihče ni toliko radoven, da bi hotel videti nonasenionskega robota. Gospod Baley, človeški rod ima v sebi močan Frankenstein-kompleks.«

»Kaj?«

»To je splošno znano ime iz srednjeveških romanov in označuje robota, ki se je zoperstavil svojemu ustvarjalcu. Sam nisem nikoli bral tega romana, a to ni važno. Hočem vam le povedati, da robota ni mogoče izdelati brez Prvega zakona.«

Isaac Asimov

32

Jeklene kletke

»Nikar se zaradi tega ne vznemirjajte, doktor. Zelo pa je zanimivo, kar pripovedujete. Potovanje z letali vam ni všeč, in kaj bi rekli, če bi nekdo odšel iz Mesta peč, doktor Gerrigel?«

»Zakaj vendar?« je hrkati presenečeno in prestrašeno vprašal doktor.

»To je samo retorično vprašanje. Še malo ne mislim kaj podobne predlagati vam. Želim samo vedeti, kaj mislite o tem, to je vse.«

»Zelo neugodno je sploh misliti o tem.«

»Predstavljajmo si, da morate oditi iz Mesta ponoči in hoditi čez odprtji prostor več kot milio daleč.«

»Mislim, da me na tako pot nihče ne bi mogel prisiliti.«

»Brez ozira na to, kakšnega pomena bi bila?«

»Če bi bilo potrebno, da bi si na tak način rešil življenje ali življenje svoje družine, potem bi morda poskušal...« Videti je bil zmeden. »Ali bi smel zvedeti za svrhu teh vprašanj, gospod Baley?«

»Povedal vam bom. Zgodil se je težak zločin, zelo zapleten umor. Podrobnosti vam ne smem povedati. Obstaja pa teorija, da je zločinec, ki je umoril žrtev, opravil prav tako pot, o kakšni sva prej govorila: prehodil je odprtji prostor ponoči in popolnoma sam. Mene pa silno zanimala, kateri človek bi to naredil.«

Doktor Gerrigel je vzdržel. »Nihče, kolikor vem. Jaz tega že ne bi naredil. Sicer pa je teoretično mogoče, da je med milijoni ljudi tudi kakšen posameznik, ki bi to naredil.«

»Bolj določno povejte, ali je zares verjetno, da bi človeško bitje šlo na tako pot?«

»Ne, to sploh ni verjetno.«

<p

Te dni po svetu

LONDONSKA KONFERENCA
ZA OKROGLO MIZO

Na pobudo skupine poslancev britanske laburistične stranke je bila sred pretrekelega tedna v Londonu neuradna konferenca za okroglo mizo, ki se je je udeležilo nad 500 političnih in javnih delavcev iz 14 evropskih dežel, ZDA in Kanade. To je bil nekakšen neuradni sestanek na vrhu. V trdnevi razpravi je jasno prišla do izraza želja (ki je hkrati želja velike večine ljudi v svetu), da je treba prenehati z oboroževanjem in zagotoviti trajen mir. Prav tako so ugotovili, da razdelitev sveta v dva nasprotna vojaška bloka ne more biti osnova za trajen mir. V resoluciji, ki so jo sprejeli ob zaključku konference, so udeleženci predvsem zahtevali od predstavnikov velikih sil, naj dosežo sporazum o razročitvi in kontroli, hkrati pa, naj dokončno preprečijo poizkus z atomskim orojem. Na konferenci so razpravljali tudi o gospodarskih problemih.

RAZPLET V FRANCIJI

Brž ko se je položaj v Alžiriji uredil, je francoska vlada začela izvajati energične ukrepe proti pobudnikom kolonialističnega upora in drugim desničarjem, ki so ta upor podpirali. V sredo je francoska skupščina z veliko večino glasov dala vladu posebna, zelo široko pooblastila. Na podlagi teh pooblastil bo lahko vlada sprejemala odloke z zakonsko veljavno za dobro 14 mesecev. Že naslednj dan, torej v četrtek, je bilo objavljeno sporočilo, da Jacques Sostelle, dosedjanji minister v predsedstvu francoske vlade, ni več član vlade. Znano je, da je prav Skoustelle eden izmed tistih francoskih politikov, ki so s simpatijami gledali na početje francoskih skrajnežev v Alžiriji. V Parizu so prav tako izdali že okrog 60 nalogov za aretacije desničarskih elementov. Vodja upora Laguillard je prav tako že zaprt v jetnišnici »Sante«.

Kaže, da predsednik de Gaulle energično uveljavlja svojo politiko. Pri tem ga trenutno podpira večina Francuzov. — Predvsem zato, ker se zavedajo, da je edina možna alternativa sedanje politike — fašistična diktatura.

KONČANI TURNJEI

Prijenji teden je zaključil svoj 5-tedenško turnejo po Afriki generalni sekretar OZN Dag Hammarskjöld. Te drži pa zaključuje svojo turnejo po Afriki britanski premier Macmillan. Oba državnika sta se na poti po Afriki lahko prepričala, da osvobodilna ideja postaja čedalje močnejša materialna sila, ki ruši ostanke kolonialističnih odnosov. Dag Hammarskjöld je ra tiskovni konferenci po turneji izjavil, da je treba predvsem podpreti gospodarski razvoj afriških držav, zagotoviti za tak razvoj potrebna finančna sredstva, sposobne kadre in dati tem razdom moralno podporo pri njihovem formiranju. Tudi britanski premier Macmillan je hoče nočer moral priznati posameznim narodom pravico do samoodločbe, čeprav so bile te njihove izjave včasih rasprotrojne. Ob koncu svoje turneje pa je v Južnoafriški Uniji povabil parlament, da se britanska vlada ne strinja z nekatrimi postopki južnoafriške vlade. Pri tem je mislil predvsem na rasro nestrpnost do temnotnih prebivalcev.

VOLITVE V BURMI

To nedeljo bodo v Burmi parlamentarne volitve. Po dveh in pol letih vojaške vlade brez parlamenta pod vodstvom generala Ne Vina, bo torej spet obnovljen v Burmi parlamentarni sistem. Do ustavnovitev vojaške vlade je v Burmi prišlo septembra 1958. leta, ko je U Nu prostovoljno odstopil svoja polnomocja generalu Ne Vinu, ker je prišlo do razcepna Antifašistični fronti.

GLAS GORENJSKE

Izdaja ČP »Gorenjski tisk« -- Urejuje uredniški odbor.

GLAVNI UREDNIK: Slavko Beznik
Tel.: ureništva 475, uprave 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-1-135 — Izhaja ob ponedeljkih, sredah in sobotah — Letna naroč. 900 din, mesečna 75 din.

TELESNA KULTURA

Šola in telesna vzgoja sta neločljivi

Telovadbo imajo na Gimnaziji v Kranju v zimskem času kar v dveh telovadnicah. Ob lepem vremenu pa se gimnaziji poslužujejo športnih igrišč kranjskega Triglava. Športni aktiv na kranjski gimnaziji združuje res precejšnje število športnikov.

Vodi ga dijak 4. razreda gimnazije in hkrati odličen športnik Milan Rus. Seveda pa okoli njega ne manjka še drugih mladih športnikov. Lani so imeli celo vrsto srečanj z najrazličnejšimi šolami, delovnimi kolektivi in garnizoni JLA.

Največ tekem so odločili v svojo korist. Seveda pa so z igrišča odšli nekajkrat tudi z neodločenim izidom, pa tudi poraženi.

Menda sta odbojka in košarka najbolj priljubljeni športni panogi kranjskih gimnazijev. Razen teh dveh panog pa gojijo še rokomet, nogomet, namizni tenis, streljanje in šah.

Celo vrsto tekmovanj so imeli tudi s šolami izven Kranja. V raznih ekipah na gimnaziji po večini nastopajo dijaki, ki so med športniki manj znani. Ce bi postavili v gimnazijsko ekipo vse najboljše športnike, ki obiskujejo gimnazijo, potem domala ne bi imeli konkurenco v vsej državi. Naj naštejemo znana imena med namiznotenskimi igralci, hot so Tomc, Knappa, Lampretova; pri plavalcih Vlada Brinovca, Rebolja; pri teniških igralcih, Mijo Gunčarjevo itd.

Najpomembnejša srečanja lahko so bila v Celju, Ljubljani, Sremski Mitrovici, na Jesenicah in Škofji Loki. Povsod so igrali košarko in odbojko, v Sremski Mitrovici pa tudi šah. Tako so osvojili tudi prvo mesto v

Košarka je najbolj priljubljena igra kranjskih dijakov

Sloveniji v košarki med srednjimi šolami. Pa poglejmo nekaj rezultatov, ki so jih dosegli. V odbojki so premagali Tekstilno šolo prvič s 3:0, drugič so premagali Gumarsko industrijsko šolo prav tako s 3:0. V odbojki so gimnaziji sodelovali tudi na tekmovanju v počastitev 40. obletnice KPJ in SKOJ, ki ga je priredila sindikalna podružnica tovarne Sava. Tu so dosegli naslednje rezultate: Ekonomsko srednjo šolo so pre-

magali z 2:0, Svobodo Šenčur prav tako z 2:0, Srednjo tehnično tekstilno šolo z 2:1, Gumarsko industrijsko šolo z 2:0, ne organizacije Sava srečanje medtem ko so z ekipo sindikalizgubili 1:2.

V košarki so dosegli najpomembnejše zmage prav gotovo v srečanju s športnim aktivom v Murski Soboti. Tu so moški premagali gimnazije iz Murske Sobe s 8:72, dekleta pa s 60:5.

V rokometu so sodelovali v tekmovanju v počastitev 40. obletnice KPJ in SKOJ, ki ga je prav tako organizirala Sava iz Kranja. Tu so na turnirju dobili vse tri tekme in tako so osvojili pokal. V nogometu so imeli samo eno srečanje, in sicer z Gumarsko šolo, rezultat pa je bil neodločen.

V namiznem tenisu so vsa srečanja proti Srednji tehnični tekstilni šoli, GIŠ, tovarni Sava in Mlekarski šoli odločili v svojo korist z rezultatom 5:0. — V strelnjanju so sodelovali na petroboju, kjer so zasedli 2. mestu s 364 dosegzanim krogom. Najboljši strelec na gimnaziji pri moških je Preskar s 189 krogom, pri dekletih pa Puharjeva s 154 krogom. Zanimiva so bila tudi Šahovska srečanja.

Razen tekmovanj, ki so jih imeli izven šole, so organizirali celo vrsto srečanj med razredi na gimnaziji. Tako v šahu nastopa 11 ekip, odigrali so 3 kola in 15 dvobojev.

Na gimnaziskem prvenstvu v košarki nastopa 7 ekip, ki so odigrale skupaj 21 tekem in so zasedli razredi naslednja mesta: 1. II. a, 2. IV. b, 3. IV. a in 4. III. c.

Športniki na gimnaziji imajo v letošnjem letu predvsi

dena povratna srečanja v

Celju, Škofji Loki, Ljubljani

in Murski Soboti. Vseh tek-

movanj se je udeležilo pre-

ko 250 vseh dijakov kranjske

gimnazije. -mž.

Dopravlje za strojem, popoldne na ledeni plošči

Nismo še pozabili dogodkov, ki so se zvrstili v soboto, 31. januarja na ledeni plošči pod Mežakljo na Jesenicah. Tu so Jesenici malone pregazili Ljubljancane, saj so jih premagali s 15:2.

Obiskali smo fante jesenškega moštva. Skoraj vsi so zaposleni v Zelezarni, in sicer v oddelku mehanične delavnice. Krog nas so se zbrali Kristan, Tišler, Klinar, Kotarjan in Brun.

Težko si predstavljamo, kaj vse zmorce ti mladi fantje. Dopravlje za stroji v Zelezarni, zvečer pa navdušujejo na ledeni plošči na tisoči ljubiteljev hokeja, saj trenirajo kar štirikrat tedensko. Malo je tekem, da bi razočarali. Seveda pa znajo poraz tudi častno prenesti.

Ob tej priložnosti smo postavili nekaj vprašanj enemu najstarejšemu igralcu Dušanu Brunu.

»Zanima nas, zakaj ste letos izgubili tekmo z OFK Beograd?«

»Da smo tekmo izgubili, je bilo predvsem krivo slabu vreme, ki ga nismo vajeni. Tako je snežilo, da smo videli komaj 2 metra pred sabo.«

»Kaj menite o letošnjem državnem prvenstvu?«

»Letos je prvenstvo bolj pestro, saj je še danes odprt drugo mesto na lestvici. Naše moštvo, upam, bo prvo.«

»Od kdaj igrate hokej?«

»Od leta 1948.«

»Kdaj ste bili najbolj veseli in najbolj razočarani v dvanajstih letih igranja hokeja?«

»Vsekakor sem bil najbolj vesel leta 1956, ko smo v Beogradu prvič osvojili naslov državnega pravaka. Najbolj razočaran pa sem bil, ko smo leta 1955 v tekmi s Papirničarjem iz Vevč izpadli za

tekmovanje v zvezni ligi.«

»In kateri šport gojite še razen hokeja?«

»Razen hokeja igram še nogomet.«

V elektro delavnici jesenške Zelezarne dela eden najboljši igralec jesenškega moštva, večkratni državni reprezentant Cene Valentar. Takole nam je povedal.

»Kaj menite, zakaj ste izgubili tekmo z OFK Beograd?«

»Zaradi snežnih padavin, največ golov pa smo prejeli od daleč.«

»Kam se boste uvrstili po končnem prvenstvu?«

»Na prvo mesto.«

»Kaj menite o mlajših igralcih večjega moštva?«

»Lahko trdim, da imamo dobre igralce, ki mnogo obetajo, med njimi je prav gotovo najboljša trojka Smolek, Tišler in Felc. Na tekma jim manjša samo malo več spremnosti.«

»Kdaj ste bili najbolj razočarani?«

»Letos v Beogradu, ko smo izgubili z OFK Beograd s 4:3.«

»Koliko časa že igrate hokej?«

»Osem let.«

»In katera tekma je bila v osmih letih za vas najlepša?«

»Najlepša tekma za mene je bila v letošnji sezoni, ko smo igrali s Svedi in smo vodili že 4:1. Žal smo klub temu tekmu izgubili.«

Za mnene o hokeju smo vprašali tudi Valentarjevo živiljenjsko družino, Marico.

Tako nam je odgovorila:

»Hokej mi je izredno všeč in si ogledam vse tekme. Najbolj sem vesela, če moj mož dobro zaigra.«

»In kaj delata najraje v prostem času?«

»Najraje hodiva v kino in pa na izlete.«

M. Z.

NEZGODE

○ E. A. iz Kraja je padel 12 m globoko in si hudo poškodoval glavo.

○ S. L. iz Kranja je nekdo udaril s steklenico po glavi in mu prizadel hude poškodbe.

○ A. Z. iz Struževega je padel in si potolok levo koleno.

○ Osemletni I. P. iz Višoč pri Tržiču je padel pri sankanju in si zlomil levo stegnenico.

Vsi so iskali zdravniško pomoč v Zdravstvenem domu v Kranju.

ABC

Novi šoli v Loki in na Malenskem vrhu S sestanka učiteljstva loške občine

Na sestanku upraviteljev osnovnih šol loške občine so govorili v proračunskih sredstvih za leto 1960. Ta bodo letos za 20 odstotkov višja od lanskih, kar je razumljivo z ozirom plač državnim uslužbenec. Sklenjeno je bilo, da bo letos dograjena osnovna šola na Malenskem vrhu in Vajenška šola za razne stroke v Škofji Loki. Na novo pa bodo zidali osnovno šolo na Trati. Ustanovili bodo tudi posebno komisijo, ki bo ocenila zmogljivost Dijaškega doma in dala končni pristopek, ali naj sedano stavbo adaptirajo, ali naj zidajo novo poslopje.

Domerili so se, da bodo vsi prosvetni delavci loške občine pravili v proračunski program, se bodo pogovorili tudi o stanovanjskih problemih. Pridelitelj tega kulturnega shoda prosvetnih delavcev je Občin-

ski ljudski odbor. Popoldan so si upravitelji osnovnih šol in predsedniki šolskih odborov ogledali v Škofji Loki zanimivo razstavo o razvoju živih bitij. Znanstveno razstavo je prisotni razlagal znani biolog dr. Anton Polenc. Ker je razstava zelo poučna in zanimiva, si jo bodo ogledale vse šole v loški občini.

V.R.

ZAKAJ PRESTOPANJE?
Na Turističnem društvu v Kranjski gori so z negodovanjem sprejeli vest, da rovi avtobusni zvezi s Kranjsko goro, vpeljani z 31. januarjem, zahtevata na Jesenicah — prestopanje! Na direktnih linijah, kakor je Kranjska gora—Ljubljana,